Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 282 (13996) | 1972 оной ноябриин 30, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...ҮДӨӨГЭЙ ...АРТОРГАНИЗАЦИИН ...ЙШАЛХЫ ЗОРИЛГО

...шадай бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ ...КПСС-эй ЦК-гай, ССР Союзай Министрнүүдэй Со... ВЦСПС-эй тогтоол үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ ...ехээр абадаг болохо, мал ажалай продукци гүрэн...шааха түсэб, даабаряа амжалтатайгаар дүүргэхэ та... хүдөөгэй ажалшадай үмэнэ харюусалгатай зорилго ... Энээнэй үндэhөөр «...хүдөө ажахые хүгжөөхэ та... 1973 оной хэмжээ ябуулгануудые түсэблэхэ зуураа, тариалангаа, мал ажалаа саашадаа бүри hайнаар ...хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулжа, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо ...эйбди» гээд партиин обкомой hаяхан болоhон пле...мсо тэмдэглээ.

...зорилгые дүүргэхын тула хүдөөгэй партийна орга...нууд тон ехэ ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын, эм... хүдэлмэри ябуулха болоно. КПСС-эй обкомдо ...урталай асуудалнуудаар болоhон зүблөөн хүдөөгэй ...на организацинуудай энэ талаар хэhэн хүдэлмэ...дүнгүүдые согсолоод, саашадаа бэелүүлхэ хэмжээ...ануудые хараалаа.

...элэй үедэ хүн зоной дунда ябуулагдадаг үзэл сур... хүдэлмэриин хэмжээн, дэлисэ ба нүлөөн нилээд ...раа. Энээнэй үрэ дүнгүүд гэхэдэ, ажалай журам ...даа, даалгагдаhан ажалдаа ажалшад ехэ харюусал...аар хандадаг болоо, ажалайнь амжалта дээшэлээ, ...табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхын түлөө ...шангадаа.

...энэй хамта дээрэ дурсагдаhан зүблөөнэй тэмдэглэ...ёhоор, энэ хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутагдалнууд ...Нийтын ажалда коммунис ёhоор хандадаг байхаар ...бүхэниие хүмүүжүүлхэ хэрэг үзэл сурталай хү...риин гол зорилгонуудай нэгэн мүн. Теэд зарим кол...овхозуудай коллективүүдэй дунда ажалай журам ..., ажалhаа гээгдэхэ, даабаряа дүүргэхэгүй, архида...лигаан ааша гаргаха ябадал үзэгдэhөөр лэ байдаг. ...й гол шалтагаан гэхэдэ, ойлгууламжын хү...ри hулаар ябуулагдана, хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэл...й, мүн ажалай түлөө, ажалай журам сахихын түлөө ...үшөөл hуладана гээшэ ха. Бэшүүрэй, Хяагтын, ...инай аймагуудай зарим партийна организацинууд...таторнуудаа политинформаторнууд болгоод, энэ ...ань тэдэнээ мэргэжүүлээгүй. Зарим ушарта аги...уудые оройдоо томилоогүй, тиимэhээ тэдэнэй үүр...охоёо болиhон ябадал гаргагдана. Иимэ баримта ...рэй «Дружба», Түнхэнэй Ленинэй нэрэмжэтэ, Бар...й Уланай колхозуудай партийна организацинуудта ... Зарим газарта лекци, элидхэл уншалга гурим ... Энэ алдууе түргөөр зайсуулжа, ажалшадые ком...ёhоор хүмүүжүүлхын тула ойлгууламжын, пропа...хүдэлмэриин бүхы онол аргые аша үрэ ехэтэйгээр ...хэ шухала. Энэ хүдэлмэриие гуримтай, нүлөө ехэ...тохо талаар партийна организаци бүхэн тодорхой ...нүүдые бэелүүлхэ болоно.

...эй үедэ хүн зониие хүмүүжүүлгэдэ коллективэй, ...рилэгшын, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ...ргые дээшэлүүлхэ талаар хэдэ хэдэн шухала тог...уд абтанхай. Эдэ тогтоолнууд дотор нийтын ба ...аша туhые зүбөөр зохилдуулан хараха, нийтын ...хубиинхиhаа үлүүгээр hанажа ябахые хүн бүхэ...дьхэлдэ нэбтэрүүлхэ, иимэ үзэл бодолоор, совет ...измын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо ...хандуулжа байха эрилтэ табигдана. Энэмнай хү...ахын үйлэдбэриие саашадаа хурдан түргэнөөр ...э шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн. Кол... бүхэнэй үзэл бодолойнь, политическэ шэнжэ ша... түлөө тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ, партийна орга...сэхэ харюусалгатай гээшэ.

...ша коллективые хүмүүжүүлгэдэ социалис мүры...үүргэ тон ехэ. Үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бү...ээр абадаг болохын түлөө малшадай бүхэсоюзна ...ис мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадал хүдөөгэй ажалша...ундахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дэлисэ үргэд...ахыень гүнзэгырүүлхэ байха. Хүдөөгэй ажалша бү... энэ мүрысөөндэ хабаадуулжа, газар тариалангай, ...алай продуктнуудые бүри ехээр абадаг, гүрэндөө ...адаг болохо гээшэ гүрэн түрын удха шанартай хэ...э олондо ойлгуулха шухала.

...С-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд, СССР-эй бай...даhаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ тухай партиин ...льна Комитедэй тогтоол олониитэ ажалшадые ажа...бьяада уряална. Партиин съездын материалнуу...ПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолнуудые хү... болгожо, ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэб ...ээр хабаадаха — иимэ нангин уялга коммунист, ...олец бүхэндэ, лектор, агитатор, политинформатор ... даалгагдана.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАД!

ҮБЭЛДӨӨ МЯХА, hҮ ЕХЭЭР АБАХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ

Чисаанын совхозой hаалишад Хэжэнгынгээ аймаг соо суурхаhаар үнинэй. Эдэнэр КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй тогтоолые hайшаан дэмжээд, үбэлжэлгын үедэ ехэ hү haaхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидээ. Совхозой түрүү hаалишадай нэгэн Валентина Теплоухова 20 үнеэ haана. Энэ хүмнай байгша оной 10 hарын туршада үнеэн бүхэнhөө 1872 литр hү haагаа. Жэлэй дүүрэтэр нүхэр Теплоухова ехэ hү haaxa.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Малшадта туhалхабди

Шэмэрүүн хүйтэн үбэлнай орожо ерэбэ ха юм даа. Үбэл — хүдөөгэй ажалшадай эгээл харюусалгатай хаhа сагынь болоно. Энэ хаhа сагаа hайн бэлэдхэлтэйгээр угтабал, үхэр малаа тобир тарганаар, гээлтэ хороолтогүйгөөр адуулжа гараха болоно ха юм. Манай республикын хүдөөгэй ажалшад энэ үбэлдөө үхэр малаа гээлтэ хороолтогүйгөөр адуулжа гарахаар зоригжонхой. Хонишод, hаалишад мүнөө байра байдалаа дулаалжа байнхай.

Республикымнай промышленна предприятинуудай коллективүүд хүдөө ажалшадтаа шадаха зэргээрээ туhалдаг. Манай Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд hүүлэй арбаад жэл соо Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай ажалшадта ехэ туhа хүргэhэн юм. Байрын гэрнүүдые, трактор, машинануудые заhабарилха оньhожоруулагдамал мастерскойнуудые барижа үгөөбди. Хурьгадые абаха, таряа тариха, хуряаха халуун хаhа сагтань 500-гаад хүдэлмэришэдые жэл бүри эльгээжэ байдаг гээшэбди.

Ерэхэ жэлдэ аймагай түб Нарhата hууринда баригдажа эхилhэн соёлой ордоной барилга дүүргэхэмнай. Мүн 260 мянган түхэригтэ элдэб олон барилга хэжэ үгэхөөр түсэб зохёонхойбди. Трактор, машинануудай запчастьнуудые цехүүд соогоо бүтээнэбди. Хурьга абаха хаhа сагта 30 хүдэлмэришэниие сакманщигуудаар эльгээхэмнай. Заводоймнай хүдэлмэришэд Яруунын аймагай хүдөө ажалшадаар нягта барисаатай болоhон юм. Тус аймагай ажалшад hүүлэй үедэ hү, мяха, ноохо гүрэндэ тушааха даабаряа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Эндэ манай заводой хүдэлмэришэдэй оруулhан хубита бии гээд хэлэмээр.

1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын тула мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй гаргаhан тогтоолые манай Буряад ороной хүдөө ажалшад халуунаар дэмжэбэ. Энэ үбэлдөө үхэр малаа тобир тарганаар адуулха хэрэгтэнь, шадаха зэргээрээ туhалхабди, гээд хүдэлмэришэд хүдөө ажалшадаа найдуулха байна. Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай ажалшад бүхэсоюзна мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэхэ аабза. Яруунын аймагай хүдөө ажалшад 1972—1973 онуудай туршада мяха, hү болон бусад продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ талаар ехэ амжалта түйлаха аабза гээд hанагдана. Энэ мүрысөөндэ хабаадалсаhан хүдөө ажахынуудта манай локомотив-вагон заhабарилгын заводой коллектив шадаха зэргээрээ туhалха, дэмжэхээр хараа зорилго урдаа табина.

Ц. АЮШЕЕВ,
Ленинэй орденто Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй парткомой секретариин орлогшо.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Я. Кадар уулзаба

БУДАПЕШТ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Я. Кадартай ноябриин 28-да уулзаа. Хани, халуун оршон байдалда болоhон хөөрэлдөөнэй үеэр олон асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй комиссинуудта

СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сессиин болохоёо байhантай дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссинуудай, hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай түлөөлэгшэдэй, Залуушуулай хэрэгүүдые эрхилхэ, Байгаали сахин хамгаалха комиссинуудай хамтын заседани ноябриин 28-да Кремль соо болоо. Тус заседаниие Союзай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ П. А. Розенко хүтэлбэрилбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков СССР-эй арадай ажахые 1973 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй проект тухай элидхэл хээ.

СССР-эй 1973 оной гүрэнэй бюджедэй проект тухай, СССР-эй 1971 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай СССР-эй Финансын министр В. Ф. Гарбузовай элидхэлые заседанида хабаадагшад мүн лэ сонособо.

Арадай ажахын түсэбые, гүрэнэй бюджет ба бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое даб дээрэ хаража үзэхэ, Түсэблэлгын-бюджетнэ, мүн hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай хүдэлмэриин гурим тухай Национальностьнуудай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ К. М. Герасимовай мэдээсэл комиссинуудай заседани дээрэ соносхогдоо.

Түсэбэй, бюджедэй проектын тус тус бүлэгүүдые даб дээрэ хаража үзэхэ бэлэдхэлэй хамтын комиссинууд эмхидхэгдэн байгуулагдаад, тэдэнэй бүридэлдэ Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ, hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай, Залуушуулай хэрэг эрхилхэ ба байгаали сахин хамгаалха комиссинуудай гэшүүд оруулагдаба.

(ТАСС).

Уран мэргэжэлтэдэй холбоонуудай нэгэдэмэл пленум

СССР-эй уран мэргэжэлтэдэй холбоонуудай ба эмхинүүдэй — уран зохёолшодой, кинематографистнуудай, композиторнуудай, уран зураашадай, театрай мастернуудай, архитекторнүүдэй, журналистнуудай нэгэдэмэл пленум ноябриин 29-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо нээгдээ.

УЯЛГАНУУДАА ХОЛО ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

Дэрээнэй совхозой Гааргын Адагай hүнэй фермын hаалишад Цырема Цыремпилова, Роза Аюшиева, Дыжид Омпокова гэгшэд СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь уридшалан дүүргэбэд. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр совхозой hаалишадай дундаhаа Цырема Цыремпилова онсо шалгарна.

Энэ нүхэр hү haaxa hapa бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Тиимэhээ совхозой дирекци, партком болон профсоюзай рабочком нүхэр Цыремпиловада зорюулжа, ажалай алдар солын Улаан туг үргэhэн байна. Энэ тугынь hүүлшын гурбан hарын туршада намилзажал байдаг.

Нүхэр Цыремпиловада 17 үнеэн даалгагданхай. Бүхы үнеэдhээнь жэл соо 233 центнер hү haaxa түсэбтэй байбал, ноябриин нэгэнэй байдалаар 277 центнер абажа, жэлэйнгээ түсэб 119,2 процент дүүргээ. Энэнь ажалай ехэ илалта болоно.

hаалишан Роза Аюшиева hүнэй фермэдэ үнинэй ажаллажа, дүй дүршэлөөр баян болонхой. Энэ нүхэрнай жэл бүри абаhан уялгануудаа дүүргэжэ, мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлэн гарадаг. Олон жэлдэ ажалай hайн амжалтануудые түйлаhанайнгаа түлөө партиин гэшүүн Р. Аюшиева Москва хотодо СССР-эй арадай ажахын түйлалтануудай выставкэдэ хабаадалсаhан юм.

Мүнөө нүхэр Аюшиева 20 үнеэ харууhална. Түсэбэй ёhоор энэ жэлдэ 275 центнер hү haaxa ёhотой hэн. Мүнөө дээрээ 300 гаран центнер hү haaжa, түсэбтэ даабарияа 10 hарын туршада дүүргэбэ. Роза Аюшиева совхозой хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоhоор үнинэй.

Энэ фермын залуу hаалишан Дыжид Омпокова эдэнhээ баhал гээгдэнэгүй. Тэрэ жэлэй түсэбые арбан hарын туршада дүүргэбэ. Даалгагдаhан 21 үнеэнhээ 295 центнер hү haaжa, абаhан социалис уялгаа 101 процент дүүргэжэ, мүрысөөндэ хабаадалсагшадай түрүү зэргэдэ ябана.

Эдэ гурбан hаалишадай ажалай амжалтанууд бэлээр түйлагдаа гэхын аргагүй. Тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ заримдаа бэрхэшээлнүүд тохёолдодог юм. Шиидхэгдээгүй асуудалнуудшье байха. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд тэдэндэ ошожо, ажалдань ёhотой туhаламжа хүргэдэггүй байна. Хэды тиимэ байбашье hаань, эдэ нүхэд ажалаа hайнаар эмхидхэжэ шададаг hэн туладаа жэл бүри хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, абаhан социалис уялгаяа заатагүй дүүргэдэг байна.

Энэ жэлэй зун ган гасуур боложо, малай бэлшээри муу байгаа. Тиимэhээ hаалишадай бригадир Мунко Цыденович Буралов hайн үүсхэл гаргажа, фермынгээ малые hайн ногоотой холо газарта нүүлгэhэн юм. Тэрэнэйнь ашаар бидэнэр hү haaxa түсэбөө дүүргээбди гэжэ hаалишад баяртайгаар хөөрэлдэнэ.

— Энэ фермын hаалишадай ажалда үшөө олон дутагдалнууд бии,—гэжэ отделениин парторганизациин секретарь Очир Буданаевич Ринчинов хөөрэнэ.—Нэн түрүүн эндэ хүдэлмэришэд дуталдана. Мүнөө тугалшад, hүниин харуулшан хэрэгтэй. Тиихэдэ энэ фермын малшадые hуудал байдалай, соёлой, худалдаа наймаанай талаар хангаха асуудалда ходоо анхарал табижа байдагбди. Тингэбэшье дутагдалнууд дайралдаhаар. Заримдаа кино удаан саг соо ерэхэгүй, үгы hаа автолавка үсөөнөөр ябадаг байна. Эдэ дутагдалнуудые түргэн саг соо усадхаха, малшадай эрилтые гүйсэд хангаха талаар хэмжээнүүдые хараалаад, бэелүүлжэ эхилээбди.

Тус фермын hаалишад Хяагтын аймагай Алтайн совхозой hү hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй 1972-73 онуудай үбэлжэлгын үедэ абаhан социалис уялгануудые зүбшэн хэлсээд, малшадай мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, омог дорюунаар ажаллажа байна. Түрүү hаалишад Цырема Цыремпилова, Роза Аюшиева, Дыжид Омпокова гэгшэд ноябрь-декабрь hарануудта үнеэн бүриhөө 300—350 килограмм hү түсэбhөө үлүү абажа, СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй hайндэрые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө оролдоно.

Ж. БАДАЛАЕВ.
Хурамхаанай аймаг.

Сэлэнгын аймагай үдэрнүүд Улаан-Үдэдэ

...АЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ— ...ДЭЛМЭРИШЭДЭЙ АЙЛШАД

...ын аймагай экономико болон со...рын үдэрнүүд Улаан-Үдын Со...йондо үргэлжэлhөөр. Уржадэр ... аймагай түлөөлэгшэд Ленинэй ...ро, баледэй театрай коллектив...а, Л. Книппер, Б. Ямпиловай ...он Ангар дүүхэй» гэhэн ба...

...р Сэлэнгын аймагай ажалай ..., соёлшод, «Электромашина», ...рэй зүйл бүтээдэг Кировэй нэ...водуудта ошожо, хүдэлмэришэд...hан, дүй дүршэлтэйнь танилса...а.

...адуурай хани барисаан! Алишье ...эрэхэ, харуулха юумэн яhала ...рхомоор даа.

...р үдэшэ Сэлэнгын аймагай со... hайханай бүлгэмэйхид Улаан...агшадые концерт наадаараа бая...

«Сэлэнгэ» гэhэн арадай хатар ба дуунай ансамблиинхидай хүхюу аялга П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертын зал соо зэдэлбэ. Тиихэдэ Юрөө нютагай арадай театрайхид Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай сценэ дээрэ «Тайшаагай ташуур» гэhэн зүжэгhөө хэhэгүүдые харуулба. Гусиноозерск хотын уран hайханай бүлгэмэйхид Улаан-Үдын шэлэй заводой Соёлой ордон соо концерт табиба. Мүн хүдөөгэй уран hайханай бүлгэмдэ хабаадагшад «Барилгашан» гэжэ клуб соо концерт табижа, олоной альга ташалганда хүртөө.

Мүнөөдэр Сэлэнгын аймагай түлөөлэгшэд Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэдтэй уулзажа, тэдэнэртэ концерт харуулаа.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын аймагай экономико болон соёл культурын үдэрнүүдэй нээлгэ дээрэ.

Г. ГАУЧЕНОВЭИ фото.

СОШОРДОМО ДОХЁО

ДЭЭРЭЭ ОРТОШОО

Республика дотор хаа хаанагүй саhан элбэгээр орожо, шэмэрүүн үбэлэй ерэhые мэдүүлээдхибэ. Малшадай эгээл харюусалгатай хаhа—үбэлжэлгэдэ Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоз хэр бэлэдхэлтэй оробоб гэжэ бидэ hонирхоhон байнабди. Энэ харюусалгатай ажалдаа тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй анхаралаа багаар табиhан дээрэhээ хонишод, үхэршэд задагай зайдан байрада оронхой.

Дабхар-Шэлэ гэжэ газарта Максар Дашиевай отара үбэлжэдэг юм. Ахалагша хонишонтой суг ябажа, байра байдалынь шалгабабди. Далабша хоройнь яhала hайн байбашье, хонидой байра ехэхэн заhабарилгада орохоор болонхой. Хашаагай оройень тулаhан тулгануд үмхиржэ hалашанхай, мэнэ хушалтань унаха болошонхой.

— Эдэ бүгэдые hайн мэдэжэ байгаад, сагтань заhаха хүдэлмэри юундэ эмхидхэгдээгүйб,—гэжэ ахалагша хонишонhоо асуубабди.

— Хашаа заhабарилгада отделениин барилгашад хүдэлхэ ёhотой аад, мүноошье болотор ерээгүй. Зарим тэдыень оороошье заhаха гэхэдэ, барилгын модон огто байхагүй. Хайшан гэжэ мүнөө үбэлые үнгэргэхэ зонбибди, мэдэхэ юумэ үгы,—гэжэ Дашиев hанаа зобонгёор харюусаба.

Байгша оной февраль hарада тус байрые заhаха тула барилгашад ерэhэн юм. Тэдэнэршье мүртэй юумэ хэнгүй ябашаhан. Тиигэхэдэ шэнээр хэгдэhэн хашаагай үүдэн мүноошье болотор тодхогдоогүй байhаар. Ушарынь юуб гэхэдэ, үүдэ үлгэхэ гохо олдодоггүй юм хаш. Трансформаторай эбдэршэhэн дээрэhээ хонишод зайн галгүй ажаhууна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тодхогдоhон телефон хүдэлхэеэ болиhоор үнинэй. Худаг заhагдаха ёhотой аад, мүн лэ тэндэ мүртэй юумэн хэгдээгүй.

Хонишон Даба-Самбу Батуев мүн иимэрхүү задагай байдалтай. Даба-Самбу Раднаевич Хандажап Дашидондоковна нүхэртэеэ түрүүшынхеэ хурьгалха 648 зүhаг хони харууhална. Автомашинын жолоошон Михаил Цырендоржиев хонишодто уhа зөөдэг юм. Нэгэ заримдаа болзортоо ерэдэггүй гэжэ элирүүлэгдээ.

Залаа-Үбэрэй hүнэй фермын байра мүн лэ задагай зайдан. Үнеэдэй байха байра дулаалагдаадүй, тэжээл бүйлуулдаг цех мүнөөшье болотор заhагдаагүй. Хүйтэн байрада байhан мал түргэн турадаг гэжэ тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд тухайлнагүй гээшэ гү?

Эдэ бүгэдэ дутуу дундануудай хажуугаар зарим отарануудта хонишод олоор дуталдана. «Коммунизм» колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд урдаа табиhан зорилгоёо зүб ойлгожо, зохисотой хэмжээ дары абахаар болоо гэжэ hанагдана.

В. БАШАРОВ.
Зэдын аймаг.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Д. Ц. ЦЫБИКЖАПОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, совет болон хүдөө ажахын органуудта олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Цыбикжапов** Даржа Цыремпиловичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй Байшан.
1972 оной ноябриин 29.

ХЭРЭГНАЙ ЕХЭ, ЗОРИЛГОМНАЙ НЭГЭ

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордено «Электромашина» заводой коллектив хүгжэлтын замаар шууд дабшана. Заһабарииин багахан мастерской байһанаа, мүнөө үеын шэнэ техникээр хангагдаһан, орон дотороо, мүн хилын саана һайн мэдээжэ болоһон продукци бүтээдэг предприяти болоо. Заводой коллектив оронойнгоо олон область, хизаарнуудтай экономическа талаар ехэ холбоотой, олон янзын туһаламжа абадаг.

Ажалай ямаршье коллектив совет общественэй багахан хуби мүн. Тэрэ нииитын харилсаагаар хоорондоо нягта холбоотой, общественэй экономическа, социальна байгуулалтын шэнжэ шанартай. Коллектив хадаа нэгэ зорилго, нэгэ хараа түсэб бэелүүлнэ.

Манай заводой үйлэдбэриин коллектив энээнэй нэгэ бодото жэшээ юм. Республикымнай машина бүтээлгын үнинэй предприяти нёдондо 50 жэлэйнгээ ой тэмдэглээ һэн. 1921 ондо эмхидхэгдэһэн слесарно-кузнечнэ мастерской нэгэ токарна, нэгэ үрөмдэлгын станогтой байгаа. Городой ажаһуугшадай захилаар түмэр амһарта хэдэг, заһабарилдаг, гагнадаг, жэжэ ажал дүүргэдэг һэн. Саашадаа ууралаар хүдэлдэг машина, котёл, хэдэн станок абтаад, Ганзуринай, Сүхын арһанай, мылын заводуудай, арһа элдэдэг, валенка дарадаг Верхнеудинскын багахан предприятинуудай захилаар токарна хүдэлмэри хэдэг, машинануудай зарим частьнуудые бэлдэдэг болоо.

Ороноо индустриализацилгын түрүүшын жэлнүүдтэ хүдэлмэришэнэй багахан энэ коллектив хүгжэн ургаа. Буряадай социалис республикын хүгжэхэтэй хамта манай предприяти шэнэдхэн байгуулагдажа, хожомоо шудхалаа хэдэг механическа мастерской, һүүлээрнь завод болгогдоо бэлэй.

Тэрэ үедэ завод элдэб продукци бүтээжэ эхилээ. Уһа бүлэдэг насос, пеэшэнэй плита, үүдэ, тэргэнүүдэй мөөр хэдэг, шэрэм, зэд шудхадаг болоо. Заводой хүдэлмэришэд комсомолой уряагаар ЛВРЗ, мяха-консервын комбинат, шэлэй заводой барилгада шадал зэргээрээ туһаламжа хүргэһэн байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ коллективнай урдахи зорилгоёо мүн лэ һайнаар дүүргээ. Хожомынь завод модо шэрэдэг автомашина, модо таллуулгын трактор, бензо-хюрөө заһабарилжа байгаа.

Һүүлэй арбан жэлэй туршада заводто ехэ хубилалта болоһон, тад ондоо продукци бүтээжэ эхилһэн байна. Заһабариин предприяти байһанаа, 1961 ондо машина бүтээлгын «Электромашина» завод гэжэ нэрлэгдэдэг болоо. Заводой цехүүд бүтээсэ ехэтэй шэнэ техникэ, тухеэрэлгээр хангагдаһан байна.

Совет жэлнүүдэй үедэ манай предприятиин хүгжэһэн замынь һонин гэхээр. Энэнь манай ороной, мүн бусад ехэ, багашье предприятинуудай хүгжэлтэтэй сэхэ холбоотой.

Ороной түбэй городуудһаа холо һууринжаһан Буряадай республикын завод, фабриканууудай продукци 80 гаран область, хизаарнуудта эльгээгдэнэ. Гадна республикымнай тамгатай элдэб приборнууд, электродвигательнүүд дэлхэйн 40-өөд оронуудта наймаалагдана. Заводто бүтээгдэдэг электродвигательнүүд 20 гүрэндэ эльгээгдэдэг болоо. Шанарай талаар гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэһэн электродвигательнүүдые хүгжэнги капиталис оронууд ехэ дуратайгаар худалдан абана.

Имэ ушар совет экономикын булюу һайн, жэгдэ һайнаар хүгжэдэг байһые элирүүлэн харуулна гээшэ. Оронойимнай үйлэдбэрилгын хүсэнүүд түсэбэй ёһоор, тааруу зохидоор хубааруулагдан хүгжэнэ. Энээнэй ашаар манайшье завод арадай ажахыда шухала хэрэгтэй, дэлхэйн дэлгүүр дээрэ һайн мэдээжэ продукци бүтээдэг болоо ха юм.

Заводоймнай хүгжэлтын эхи заха ондоо предприятинуудай түүхэтэй сэхэ холбоотой. Оронойнгоо бусад предприятинуудтай хамжан ажаллажа, хэрэгтэй зэргын туһаламжа абажа, техникэ, станогуудаар, металл, материалнуудаар, ондоо хэрэгсэлнүүдээр хангагдажа байгаа. Заводой экономическа энэ харилсаа холбоонь жэл бүри улам хүгжэнэ. Арадай ажахын олон һалбаринуудта хэрэглэгдэдэг электродвигатель, автокрануудые, силос хуряалгын «Вихрь» комбайнуудай редуктор, электрокипятильник хэхын тула заводнай промышленна 300 предприятитай экономическа холбоо барисаатайгаар ажаллана.

Элдэб материал, түүхэй эд хэрэгсэлнүүдые Украина, Белоруссии, Грузи, Казахстан, Армени, Узбекистан, Эстони, аха дүү союзна бүхы 15 республиканууудһаа абанабди. Россин Федерациин область, хизаарнууд ханн харилсаанай договорой ёһоор манай заводые хэрэгтэй юумээр сүм хангана. Челябинскэ, Кемеровско областьнуудһаа металл, Пермскэ областьһоо булад, оройлтын шабын түмэр, Куйбышевскэ, Саратовска областьнуудһаа подшипнигууд абтадаг. Хабаровска, Алтайн хизаарнуудтай, аха дүү Чехословаки, Польшотой экономическа харилсаа холбоотойбди.

Мүн республикынгаа локомотив-вагон заһабарилгын, шэлэй, судна бүтээлгын, Тимлюйн асбоцементын заводуудай, хабсаргамал түмэрбетон зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг, хирпиисэ хэдэг предприятинуудай продукци заводнай абана. Республикынгаа леспромхозууд, түмэр замай отделенитэй нягта холбоотойгоор ажалланабди. Олон янзын, нягта холбоогүйгөөр ямаршье предприяти, тэрэ тоодо манайшье завод хүгжэжэ шадахагүй гээшэ.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэ болгохо, ажалай бүтээсэ бүхы аргаар дээшэлүүлхэ зорилго промышленностиин урда табигданхай. Манай коллектив партиин XXIV съездын энэ эрилтые дүүргэхын, түрүү дүршэл халан абалсажа, үйлэдбэридоо нэбтэрүүлхын, техническэ шэнэ мэдээсэлнүүдые саг соонь абажа байхын тула научно-шэнжэлэлгын 20 гаран институтай холбоо барисаа байгууланхай.

Научно-шэнжэлэлгын институдуудай, Москвагай Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ заводой коллективүүдэй ехэ туһаламжаар шэнэ түхэлэй электродвигательнүүд бүтээгдэдэг болоо. Тэдэнэй саг үргэлжын туһаламжа, зүбшэл заабари хүргэжэ байгаагүй һаань, эрхим шанартай продукци заводнай бүтээжэ шадахагүй байгаа гэжэ хэлэлтэй. Заводой конструкторнууд Зүүн Сибириин технологическа институтай нягта холбоотойгоор ажаллана. Энээнэй ашаар автокранууд нарижуулан һайжаруулагдаа.

Олон республика, область, хизаарнуудтай экономическа талаараа холбоо барисаатай, хэрэгтэй зэргын элдэб туһаламжа саг соонь абадаг манай коллектив үйлэдбэрээ зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Энээнэй аша үрэнь элитэ. Заводнай таһалгаряатүй һайнаар хүдэлнэ. Шанарай талаар абахада, бүхы продукциин 40 процент эрхим һайн, 58 процентнь 1-дэхи сортоор сэгнэгдэнэ. Гол продукци Гүрэнэй комиссиин аттестаци абаһан юм. Заводто бүтээгдэдэг 13 түхэлэй электродвигательнүүд эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэһэн байна.

Заводой эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо эбтэй эетэй коллектив байгуулагдаа. Олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд нэгэ бүлэ болон ээм ээмээ тулалсан ажаллана. Ород, белорус, украин, буряад, татар, литовец, ондоо бусад наци, яһатан урдаа табигдаһан зорилгоёо нэгэ һанал бодолтойгоор шиидхэнэ. Тэдэнэр Эхэ оронойнгоо экономико хүгжөөхэ, хэрэгтэй продукцяар арадай ажахые хангаха, ондоо гүрэнүүдэй захилые һайнаар дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Эбтэй эетэй манай коллектив табан жэлэй түсэбөөр табигдаһан зорилго амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. 1971—1975 онуудай туршада продукци худалдалга агаар 44,9 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Энэ зорилго бодото дээрээ дүүргэгдэжэ байна. СССР-эй 50 жэлэй ойн гүйсэхэ энэ жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ арга боломжо бии. 10 һарын түсэб 102 процентээр дүүргэгдээ. Коллективнай алдарта ойн һайндэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

Н. ДЕМИН,
заводой инженер.

ЦЕХЭЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИДА

ГРУЗИИН ССР. Батумиин электротехническэ завод — Аджарай залуу предприяти. Эндэ бүтээн гаргагдаһан электрокранууд болон электро-тэргэнүүд арадай ажахын олон һалбарида хэрэглэгдэдэг.

Завод энэ жэлдэ ЭТ-2.040 түхэлэй электро-тэргэнүүдые олоор гаргажа эхилбэ. Энэнь орон дотор түргэн суурхаба. Һаяхан тэрээндэ Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоо.

Заводой амжалта — олон яһатанай коллективэй. нэн түрүүн заводой коммунистнарай амжалта. Шэнэ продукци һайн шанартайгаар бүтээн гаргаха гээшэ үйлэдбэриин гол шухала зорилгонуудай нэгэн болонхой.

Эрхим, үүсхэлшэ бэрхэ коммунистнар цехэй партийна организацинуудай ударидагшадаар һунгагдаһан. Механическа цехэй партийна бюрогой секретарь Давид Чиковани гэгшые онсо тэмдэглэмээр. 37 коммунист энэ цехтэ хүдэлнэ. Заводто шэнэ юумэнэй үүсхэгдэхэдэ, цехэйхид ходо ударидадаг заншалтай юм. Үйлэдбэридэ ажаллахаар ерэһэн залуушуулые шефтээ абаха бэлэй гү, али ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар хүн бүхэнэй хубиин түсэб бэлдэхэ үүсхэл гаргахада, техническэ хиналтын таһагаи шалгалтагүйгөөр, түрүүшын эрилтээр детальнуудые тушааха, социалис мүрысөөнэй гүрим олондо ойлгуулжа, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтэ бүхы урагшатай хэрэгые эдэнэр хүтэлбэрилдэг. ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ механическа цехэй коллективэи түрүүлжэ гараһандаа [...] хэй коммунистнарай [...] ехэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механи[...] цехэй фрезеровщик, ком[...]нист Бахва Чкония (зүүн [...]һаа — хоёрдохи) — СССР [...] Верховно Соведэй депу[...] СССР-эй байгуулагдаһаар [...] жэлэй ойн урда тээхи эдэ [...] нүүдтэ «Табан үдэрэй да[...]риие дүрбэн үдэр соо дүү[...]хэ» гэһэн уряа доро мех[...]ска цехэй коллектив хүдэл[...] Энэ үүсхэлые Бахва Чко[...] гаргаһан байна. Верховно С[...]ведэй сессидэ Москва мор[...] ходоо, депутат Чкония һ[...] даабариин 15 хоногой түр[...] да дүүргэгдэһэн тухай мэдэ[...]сээ һэн.

Н. АНАСТАСЬЕВА[...] фото.
ТАСС-ай фотохрони[...]

ТҮҮХЭТЭ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

50 СССР

Тулын миллион баяан

ТУЛА. (ТАСС). Тулын «Мелодия» нэгэдэлэй хабсаргалгын цехэй поточно линиһээ миллиондохи номерой баяан абтаба.

Тула—баяанай олоор бүтээгдэдэг нютаг. Буу болон бусад элдэб зүйлнүүдые түмэрөөр бүтээдэг дархашуулай энэ хотодо зуу гаран жэлэй урда тээ бэлигтэ хүдэлмэришэн И. И. Белобородов баяан анха түрүүн ухаалан дархалһан юм гэдэг. Һүүлээрнь ородой хүгжэмэй имэ инструмент бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болон суурхаа.

1930 ондо Тулада баяан олоор гаргагдажа эхилһэн юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо энэ предприяти бүри үргэдхэгдөөд, гар ажал хүнгэдхэхэ шэнэ техникээр хангагдадаг болонхой. Шэдитэ гартан, үйлэдбэриин ветеранууд өөһэдынгөө баян дүй дүршэлые залуушуулда дамжуулна. Тиин Тулын баяан бүри иргагуу дуутай болгогдоо.

Мүнөө Тулын хабсаргадаг линиһээ «Этюд» гэжэ бултанда мэдээжэ болоһон, шэнэ баяанууд бэлэн болоод гарана. Мүн уран һайханай коллективүүдэй, зарим бэрхэ хүгжэмшэдэй захилаар концертын баяанууд эндэ дархалагдадаг.

Тулын «Мелодия» нэгэдэлэйхид СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ байна. Жэлэй эхинһээ ороной худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ 65 мянган баяан эльгээгдээ. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа мянга үлүүтэйгээр олон байна. Юһэдэхи табан жэлэй һүүлэй жэлдэ эндэ ная мянган баяан бүтээхээр хараалагданхай.

10000000 ТОННО ПРОДУКЦИ

МАГНИТОГОРСК. (ТАСС). Магнитогорскын метизнэ металлургическа заводой коллектив заводойнгоо тогтоһоноһоо хойшо 10 миллиондохи тонно продукци бүтээһэнээ тэмдэглэбэ.

Дайнай жэлнүүдтэ бии болгогдоһон энэ предприяти түмэр һагшуур, булад дэб хоёрой, мүн булад алюмини хоёрой холисоор гүрэһэн утаһа, үбһэ орёожо уядаг шабын түмэр, элдэб шүрэо, гайкануудые, һайн шанарай электродуудые бүтээнэ. Тэрэ продукцинь бүхы союзна республиканууудта эльгээгдэдэг. Эндэ гаргагдаһан шүрэбүүдые оронойимнай мебель бүтээдэг бүхы предприятинууд хэрэглэдэг байна.

Мүнөө түс заводой гурбал мянга гаран хүдэлмэришэд жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Молдавиин бекон

КИШИНЕВ. (ТАСС). Дубоссарска Новоаненска колхозууд хоорондын предприятинүүд түсхай аргаар минарлагдаһан гахайн мяханай — беконой түрүүшын тоннонуудые гүрэндөө тушааба. Тэдэнэр республика соогоо эгээл түрүүлэн промышленна аргаар бекон бэлдэжэ эхилһэн байна.

Колхозууд хоорондын мяханай фабрикада шахан таргалуулхын тула табигдадаг бүхы малай хахад шахуугай — гурбан зуугаад мянган гахайн мяхые бекон болгохоор хараалагданхай. Энээнһээ гадна, мал шахаха онсо шэглэлтэй үшөө найман совхоз гахайнуудые үсхэбэрилхэ юм. Республикада үүлтэртэ малай совхозууд болон колхозуудай түсхай фермэнүүд эмхидхэгдэнэ гэжэ Молдавиин ССР-эй Хүдөө ажахын министерствэһээ ТАСС-ай корреспондентдэ нигэжэ мэдээсээ. Москвагай ветеринарна академиин Молдавиин мэргэжэлтэдтэй хамта эндэ бии болгоһон шэнэ беконно үүлтэрэй поршоонхонууд шахагдан таргалуулагдана.

Республика соо үүлтэртэ малай ажахынуудтахи мал һүрэгүүдэй мяхалиг тарганиие шалгажа байха туршалга-шалгалтын эгээ түрүүшын станци ашаглалгада оруулагдаа. Гүрэнэй заводууд беконно үүлтэрэй гахайнуудта үгтэхэ түсхай холимол тэжээл буйлуулан гаргажа эхилээ. Кишинев, Бендеры болон Бельцы городуудай мяханай комбинадууд бекон бэлдэдэг шэнэ лининүүдые табинхай.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой главна инженер П. Б. Банзаров һүүлэй дүрбэн жэл соо агитатораар ажаллана. Тэрэнэй хөөрөөе доро толилнобди.

Агитаторай АРЮУН УЯЛГА

— Манай колхозой парткомой нииитэ-политическэ хүдэлмэриин нэгэдхэмэл түсэбэй ёһоор ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг юм. Бидэнэр, колхозой мэргэжэлтэд, багшанар, үйлэдбэриин дунда зиндаагай хүдэлмэрилэгшэд, соёлой ба медицинэ хүдэлмэрилэгшэд—хамта дээрээ 15 хүн колхоз дотороо ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг байнабди. Неделидэ нэгэ дахин агитаторнууд хүн зонтой уулзана.

Агитаторай ажал нилээд орёо, ехэ юм гээд сэхэ хэлэхэ байнаб. Агитатор бүхэн колхозойнгоо ажабайдал һайн мэдэхэ, уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудта харюу үгэжэ шадахаар бэлэдхэлтэй байха ёһотой ха юм. Колхоз доторнай һарадаа нэгэ дахин агитаторнуудай семинар үнгэргэгдэдэг. Тэрэ семинар дээрэ социалис мүрысөөной дүнгүүд, ямар фермын, отарын коллектив урагшатайб, ямарынь гээгдэлдэ оронхойб гэхэ мэтэшэлэн тодорхой материалнуудые абадаг байнабди. Һара соо хэһэн хүдэлмэри тухайгаа парткомой заседани дээрэ агитаторнууд тоосодог заншалтай. Колхоз соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд, «ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай», «Архидалга ба алкоголизмтай тэмсэлые шангадхаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнууд, республикын механизаторнууд гү, али малшадай үүсхэл, СССР-эй арадуудай хани барисаан, ленинскэ национальна политика — эдэ бүгэдэ асуудалнууд хөөрэлдөөнэй шухала темэ болодог.

Би колхозойнгоо механизаторнуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдагби. Машинно-тракторна мастерской соомнай 10 гаран хүн, харин жолоошоднай гушаад шахуу юм. Хөөрэлдөө хэхэ үдэр — четвергдэ бүхы механизаторнууд хэзээдэшье суглархагүй гээд мэдээжэ юм бэзэ. Харин бидэнэр 2-3 хүнтэйшье хөөрэлдөө хэхэһээ арсадаггүйбди. Юундэб гэхэдэ, хүн бүхэнэй һонирхоһон асуудалнуудтань харюу үгэжэ, ойлгуулха гэһэн үг зорилготой ха юмбибди. Энэ талаар нэгэ жэшээ дурдаха хүсэлэнтэйб. СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан, **совет арадуудай хани барисаан тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө, түрэл нолхоздомнай ашаглагдадаг оньһон технинэ хаанаһаа эльгээгдэнэб гэжэ тооложо үгөө һэм. Тиихэдэмнай 10 гаран союзна ба автономито республикаһаа элдэб янзын техникэ асарагдадаг гэжэ тодороо һэн. Тиихэдэ бухы Буряад республинадамнай аха дүү арадуудай бүтээһэн хэды ехэ продукци эльгээгдэнэ гээшэб! Түрэл колхозойнгоо, түрэл нютагайнгаа ажабайдалһаа абтаһан жэшээнүүдые дурдахада ойлгосотой, эли тодо гэжэ тоолодогби. Олонхи шагнагшад түрэл колхозойнгоо мүнөө үсын байдалые бараг мэдэдэг байбал, юһэдэхи табан жэлдэ ямар түхэл шарайтай болохыень һайнаар мэдэдэггүй. Тиимэһээ ажахынгаа хүгжэлтын холын хараа түсэбүүд тухай агитатор һайнаар мэдэхэ ёһотой.**

Агитатор хүнүүдтэй үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ, тэдэниие ажалдаа амжалта туйлаха хэрэгтэнь зоригжуулха, муу ёһо заншалһаань сүлөөлхэ гол зорилготой гээд хэлэхэ байнаб. Энэ талаар «ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай», «Архидалга ба алкоголизмтай тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнууд агитатор бүхэндэ тон баян материал боложо үгэһэн байна. Үнэхөөрөөшье архидалга ба алкоголизмтай тэмсэл тухай документ тон саг дарыдаа абталан хэмжээн гээд бидэнэр ойлгонобди. Энэ асуудалаар механизаторнуудтай нэгэ хоёр дахин хөөрэлдөөд орхихо хэрэг бэшэ гэжэ би тоологшоб. Энэмнай үдэр бүриин, үсэд зоримгойгоор ябуулха хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол шухала зорилго гээшэ. Архидалга ба алкоголизмын хорото хойшолон тухай хөөрэхыень медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые уридагбди, архидалгаһаа уламжалжа ажалай журам эбдэгшэдтэй, колхозой оньһон техникэдэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө, коллективэйнгээ хүсэндэ түшэглэдэгби.

Үнгэрэгшэ зунай һүниин харанхые һамбаашалан, манай колхозой бэрхэ жолоошон В. хэдэн хүнүүдтэй архи залгяад, ой сооһоо түлеэ хулгайлһан байгаа. Тэрэнэйнгээ түлөө хамтын суглаанда эрид шүүмжэлэгдэһэн, харюусалгада хабаадуулагдаһан байна. Энэ жэшээ юундэ дурданабиб гэхэдэ, архидалга ба алкоголизмын хорото хойшолон тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдэ, тодорхой жэшээ боложо үгөө бшуу.

Агитатор бүхэн залуу хүниие хүмүүжүүлхэ, тэдээндэ түрүү дүй дүршэл дамжуулхын, залуушуулые зүб харгыдань оруулхын тула оролдодог. Би таряа, үбһэ хуряалгын, үбэлжэлгын харюусалгатай үе сагай урда тээ залуу механизаторнуудай урдахи зорилгонуудые тодорхойлдог, механизаторнуудтай түд бүритэйнь хөөрэлдэдэг байнаб. Тиимэ хөөрэлдөөнэй үрэ дүн ехэ гэжэ һанагшаб. Жэшээлхэдэ, залуу хүбүүн Ринчин Будажапов механизаторнуудай курсануудта һуралсаад, жэл тухай механизатораар түрэл колхоздоо ажаллажа байна. Тэрэ мүнөө хүдөө ажахын техникумдэ заочноор һуралсана. Залуу механизатор, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Чимит Базаров мүнөө жэлдэ таряа хуряалгаар чемпион болоо. Тэрэ 419 гектар таряа хадажа, 3 мянга шахуу центнер орооһо сохёо. 8-дахи класс дүүргэһэн, мүнөө комбайнер Борис Нимаев мүн лэ журам һайнтай, олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, һайн эдэбхи үүсхэл дэмжэдэг механизатор боложо ябана. Эдэ залуу механизаторнуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай, агитаторнуудай, хубита бии гээд һанахада зохид шэнгеэр үзэгдэдэг.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые, колхозынгуудай урда байһан зорилгонуудые һайнаар тайлбарилан, ажалдаа амжалта туйлаха хэрэгтэнь ажалша хүнүүдые зоригжуулха гэһэн нангин уялгатайбди.

Агитатор хүн ямар нэгэ талаараа, шагнагшадтаа пропагандист, лектор, политинформаторнуудһаа үлүү ехэ нүлөөтэй хүн байха ёһотой гэжэ досоогоо сэдьхэгшэб. Юундэб гэхэдэ, хүн бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, тэдэниие зүбөөр хүмүүжүүлжэ шадаха шадабаритай байха болоно ха юм. Ойлгуулламжын хүдэлмэреэ улад зоной дунда улам үргэдхэжэ, манай парти ба правительствын табиһан зорилгонуудые совет хүнүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэнь бидэ, хүдөөгэй агитаторнууд, улам һайнаар нүлөөлжэ, арюун уялгаяа дүүргэе гэжэ ханданаб.

С. ОЧИРОВ
бэшэжэ абаба.

ШЭНЭ ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛНЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай аймагта сабшалан, таряалангай ургаса эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдадаг болоо. Энэ шухала асуудалаар аймаг дотор зохихо хэмжээ ябуулганууд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Энэ хэрэгтэ гүрэн түрэмнай ехэ мүнгэ зөөри һомолжо, шэнэ газар элдүүрилгэдэ олон трактор болон бусад машинанууд аймагай ажахынуудта үгтэдэг болоо.

1971 ондо Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Аха» колхозуудта 700—800 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдээд, зелёнко таригдадаг болоо. Тиихэдэ 100 гаран гектар газар бургааһа модонһоо сэбэрлэгдээ. Мүн олон жэлэй ногоон таригдажа эхилэнхэй. Эдэ бүгэдын ашаар түс колхозуудта үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэгдэдэг боложо, адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ арга олдожо байнхай.

1972 оной туршада «Коммунизм» колхоздо түсэбэй ёһоор 500 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэхэ байбал, энэнь холо үлүүлэн дүүргэгдээ. Энэ ажалые Түнхэнэй аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй түсхай бригада богонихон болзорто бэелүүлээ. Энэ бригадада 1 бульдозер, 1 корчеватель, «ДТ-75» түхэлэй 3 трактор даалгаданхай.

Трактористнар А. А. Магханов, Б-Н. Д. Ошоров, Г. Л. Торпенкеев, Б. Б. Аюшеев, бульдозерист С. Сыренов гэгшэд һайнаар ажаллажа, үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэдэг.

— Эдэ нүхэд даажа абаһан техникэдээ эзэн ёһоор хандажа, һайнаар ашаглана, —гэжэ түс бригадын мастер Нима Доржиевич Шаргакшанов хөөрэнэ.

Нүхэр Шаргакшанов өөрөө нүүдэл мастерской эмхидхэөд, трактористнарай хүдэлжэ байһан участогуудта ошожо, ажалдань хододоо туһалалсадаг юм. Нима Доржиевич Ахын аймагай машино-трактор заһабарилгын мастерскойе 1967 онһоо хүтэлбэрилжэ, жолоошоной, трактористын мэргэжэл һайнаар шудалһан, дүршэл ехэтэй болоһон механизатор байна. Тэрэнэй ажал хүдэлмэри ходо магтуулдаг.

Аймагай «50 лет Октября» колхоздо сабшалангай, мүн элдүүрилжэ боломоор газар бага юм. Ехэнхи газарынь намагтай, бургааһа модондо дарагдашанхай. Тиимэһээ 1973 ондо Далан-Түрүү гэжэ нугые бургааһа модонһоо сэбэрлэжэ, элдүүрилжэ эхилхэ зорилготой. Тэндэнь хамтадаа 400 гектар газар бии юм. Шэнэ газар элдүүрилхэ хүдэлмэри аймагай бусад ажахынуудта баһал үргэлжэлүүлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Д. Шаргакшанов.

А. ДУГАРОВАЙ
фототекст.
Ахын аймаг.

ТАРГАЛУУЛ[...] АРГА БИ[...]

Ивалгын туршалга-үй[...]рилгын ажахыда хори[...] үхэршэд, тугалшад а[...] Түс ажахын хүдэлм[...] мал шахан таргалуул[...]лаар нилээд дүй дү[...] болонхой.

Үбэлэй һарануудта ш[...] бүхэнэйнгөө шэгнүүрые[...]хын туршада 1.000 г[...] нэмээжэ абаха тухайга[...]хэнэй аймагай «Сибир[...]хозой малшад респуб[...] үхэршэдтэ мэдүүлһэн[...] Энэнь үбэлэй үедэ ма[...] бүхэсоюзна мүрысөө[...]рүүлхэ тушаа КПСС-эй[...]гай, СССР-эй Минис[...] Соведэй ба ВЦСПС-эй т[...]той тон зохилдобо. [...] малшад болон тугалша[...] биряк» колхозой ү[...] жэшээгээр ажаллажа, [...] гадартай тарган мяха[...] дэлбэгээр тушаахын т[...]хы шадабаряа гарган [...]лаха гэжэ тэдэнэр һая[...]лоһон суглаан дээрээ [...]бэд.

Октябрь һарын дүн [...] үзэхэдэ, түс ажахын [...] муу бэшээр ажаллажа[...] Малшад болон тугалш[...] хамалнууд, тугалнууд[...] нүүр 295 центнерээр [...] шадаа. Малшадай [...] гэрлэн социалис мү[...] Геннадий Туробов нла[...]на. Энэ нүхэрнай хара[...]һан 130 хашарагууда[...]хын туршада түс [...] 1.079 граммаар нэмэ[...]даа. Геннадий Туро[...] шараг бүхэн 262 [...] болоно.

Сүүдхын туршада ки[...] тэрээнһээшье дээгүүр [...] шадаһан үхэршэд эн[...] олон. 3-хи отделени[...]шэд Цындэмэ Намзал[...]дор Базаров болон бус[...]жа байһан үхэр бүхэ[...]хэдэ 1.000 граммаар [...] шадаа. Буряадай [...] Верховно Соведэй [...] Цырма Базарова 107 [...] харууһална. Мүн эн[...]най туралнуудайнгаа [...]рые ехээр нэмээжэ [...]ла оролдоо гэжэ [...] шухала.

Мал шахан тар[...]гүүртын үхэршэд даа[...] социалис уялгаяа н[...]лотойгоор дүүргэхы[...] хоёо байһан Агууехэ [...]рые ажалай бэлэгүү[...]тахын тула шармайн [...]жа байнхай.

А. НАГАСЛ[...]
Улаан-Үдын аймаг.

ЭЖЭЭЛ ХЭРШЭЖЭ, БУТАРУУЛЖА МАЛДА ҮГЭХЭ

А. Г. МАТВЕЕВ,
Зэдын аймагай Ториин совхозой главна инженер

* Ториин совхоз малай тэжээлэй горитойхон хубиие эзэлдэг hолоомоёо хэршэжэ гурил болгон тээрмэдээд, талха тарянай зүйлтэй холижо эдюулнэ.
* Энэ ажахыда часай туршада нэгэ тонно hолоомо хэршэжэ гурил болгохо оньhожоруулагдаhан агрегат зохёогдожо hуулгагдаа.
* Мүнөө совхоз hолоомо, үбhэ, зеленкоёо гурил болгоод, таряа талханай зүйлтэй, дабhа, мелтэй холижо, хони, малдаа үгэнэ.
* Бүхы тэжээлээ хэршэжэ, буйлуулжа малда үгэхэдэнь бутархайшье hолоомон үлэнгүй эдигдэнэ. Энээнэй ашаар үбhэ, зелёнко, силосээ горитойхоноор алмажа, хони, малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлнэ.

ЯРЫН жэлнүүдтэ хүдөө жахыгаа түргөөр хүгжөө-, мяха болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүри элбэг ээр абажа, гүрэндэ ху- хэрэгтэ парти, гүрэн ай горитойхон анхарал лна. Энэ зорилгоор га- үрэжэл дээшэлүүлхэ, ативна хүдэлмэри үр- ябуулжа, сабшалан, ан, бэлшээриеэ улам эхэ, уhалууриин hу- шаабуудые татажа, сөө- ые бариха хэрэгтэ мүн- ри ехээр hомологдоно, хэтэй тусхай машина- олоор бүтээгдэнэ. Мүн жалай хүшэр хүндэ хү- үргэлжэдөө оньhожо- дажа байна. Эдэ бүгэ- шаар урдандаа намаг ндо, hөөг бургааhанда, олдогто, дарагдашаhан ы тала дайдаар мүнөө арян, үбhэ ногоон над- лгилно.

эйшье мэдэхээр КПСС- тральна комитет, СССР- нистрнүүдэй Совет бо- ВЦСПС «1972—1973 й үбэлэй үедэ малай шэмэ бүри ехээр абадаг, дэг болохын түлөө мал й хүдэлмэрилэгшэдэй юзна социалис мүрысөө үлхэ тухай тогтоол ба- абаhан байна. Энэ дэл- бүхэсоюзна социалис өнэй гол удха шанар хэдэ, нэгэдэхеэр, хүдөө- ад зоние бүри зориг- а, эдэбхи үүсхэлыень ээрэ үргэжэ, эрхим ажа- лирүүлэгдэhэн али бү- үү дүй дүршэлыень үр- дэлгэрүүлэн, ажахы, звено бүхэндэ нэбтэ- арга олгохо юм. Хоёр- энэ ехэ мүрысөөнэй газар тарялангай, мал й продукци абалга эрид жэ, түсэбөөр хараалаг- зорилгомнай хаhа саг- лүүлэгдэхэ байна бшуу. шье бидэнэр ажахыгаа hалбарилые саашань эрид жэ, партиингаа түүхэ- IV съездээр хараалаг- табан жэлэйнгээ түсэ- г болзортонь сүм бэе- ын тула үшөө ехэ хү- хэхэ, шэнэ илалта дабшаха байhамнай э. Тиигэжэ эдэ жэл- хони, малаа бүри оло- жа, үүлтэрыень hайжа- hаа гадна сабшалан, ангаа улам үргэдхэхэ, эбхэ ехээр гаргажа, льна үтэгжүүлгэ оруул- эжэлыень эрид hайжа- , үбhэ, тарянай тогтуу- баян ургаса хуряажа зэргэтэйбди. Мүн бии бэлшээриеэ ашаг үрэ гээр хэрэглэхын тула льна үтэгжүүлгэ оруул- далдаг болохоор хараа- . Тэрэшэлэн хойшодоо гэй шэмэтэ ургамалнуу- куузику, кукуруза, олон ногоо ехээр тарижа, нгаэ хони, малда үбhэ бусад тэжээл элбэгээр жэ абахаар түсэблэг-

СҮНӨӨ манай ажахы бү- ыдөө 1850 үнеэдтэй, мянган хонитой, тэрэ 11 мянган эхэ хонитой, адуутай, 200 гаран га- юм. Жэлэй ошохо ту- н малаймнай ашаг шэмэ дээшэлжэ, гүрэндэ хүдөө н продуктнуудые ту- түсэбнай сүм дүүргэг- болоо. Жэшээлбэл, нё- гүрэндэ тушаагдаhан үдэй тус бүриин шэг- 310 килограмм байhан hайгша ондо шахамал үдээ тус бүриень дун- гээр 320 килограмм үртэйгээр тушаагаабди. э бүхыдөө гүрэндэ ту- аhан малаймнай 93 процентнь тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр абтаhан юм. Харин бүхыдэнь согсолон харахада, Эхэ орондо мяха тушаалгамнай үнгэрэгшэ хоёр жэлдэ урдахи табан жэлэй энэ үеынхиhөө 2 мянган центнерээр дээшэлээд байна. Хойшодоо бүри ехэ болгогдохоор хараалагдана.

Үнгэрhэн эдэ жэлнүүдтэ hү hаалимнай бага зэргэ нэмэжэ байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Юуб гэхэдэ, 1971 ондо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1480 килограмм hү абаhан байбал, байгша ондо 1600 килограммда лаб хүргэгдэхэнь. Гадна тушаагдаха малай тус бүриин шэгнүүр баhал нэмэжэ байна. hүүлэй мэдээгээр мяханда ябуулагдаhан hүрэг хонидой толгой бүриин шэгнүүр 35 килограмм татаhан байна. Тиихэдэ адуунай шэгнүүр тус бүреэ 346 килограммда хүргэгдөө.

Энэ хугасаа соо түлшье олоор абтадаг болоо. Байгша ондо совхозой hаалиин гүүртэнүүдтэ ажалладаг hаалишад 100 үнеэн бүриhөө 70 тугал түлжүүлээ. Харин хонишоднай 100 эхэ хонин бүриhөө 78 хурьга абажа, үхэл гарзагүйгөөр тобиржуулhан байна.

Гэхэтэй хамта, hүүлэй жэлнүүдтэ ажахымнай гол баялиг болохо сабшалан, тарялангhаа абтаhан үбhэ, тарянай ургаса үшөөл hанаhанда хүрэнэгүй, бага байhан зандаа. Үшарынь хадаа совхозой ехэнхи тарялан, бэлшээринь гол түлэб хада, гүбээгэй майла, ташалангаар нэмжынхэй юм. Тиимэhээ уhалууриин hубаг, ханаабуудые татажа, хаалта боолтонуудые шэнээр бүтээжэ, ёhотой мүнөөнэй инженерна барилга хэхын аргагүй, хүшэр байhан зандаа.

Хэнэйшье мэдэхээр добо газарта таригдаhан тарянай ургаса, үбhэ ногооншье хура бороогүй ган гасуур жэлдэ түргэн гандажа, хаташадаг гээшэ ааб даа. Тиин совхозоймнай луговодууд, таряашад хура бороогүй, ган гасуур жэлдэ гол, нуурай, сөөрэм, горхоной эрье шадархи тарялангаа, сабшалан, бэлшээриеэ бүлүүр станцяар уhалжа, яажашье hаань энэ бэрхэшээлhээ мултаржа гарахые оролдодог байна. Жэшээлбэл, байгша оной зуи хура бороогүй байжа, сабшалан, тарялангмнай хатажа захалаа hэн. Теэд совхозоймнай хүдэлмэришэд бүлүүр станцинуудаа дары түхеэрэн сүүдхын туршада ябуулжа, тарялангаа ундалуулаа юм. Харин энэ үедэ бэлшээриимнай ногоон шарлан хатажа, ниитымнай хони, малда одоошье бэрхэтэйхэн саг тудажа захалаа hэн. Теэд малшад, хонишоднай hүрэгүүдээ хадын бэлшээридэ, ойн соорхойгоор абаашажа адуулдаг болоhон юм. Тиигээдшье зунай тэнгhээ хойшо хура бороо орожо, үнэhэн тоборог болотороо хатажа байhан тала дайдамнай одоошье hэргэжэ захалаа. Сабшалан, тарялангмнай баhал hайжаржа эхилhэн байна.

Иигэжэ сагай уларилай хэды хүшэр хүндэ бэрхэшээлнүүдые ушаруулаашье hаань, совхозоймнай луговодууд, механизаторнууд шадал зэргээрээ оролдожо, бүхыдөө 30 мянган центнер үбhэ, 14 мянган центнер зеленко hүрилhэн, 5460 тонно силос, 1800 центнер сенаж даража абаhан байна. Тиихэдэ ногооной гурил бага зэргэ бэлэдхэгдээ hэн. Зүгөөр эдэ бүхы үбhэ тэжээлнай үбэлэй шэмэрүүн хүйтэндэ, хабарай хахир харалган hалхита үдэрнүүдтэ ниитымнай адууhа малые гүйсэд хангахагүй байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Урдандаашье үбhэ тэжээл энээнhээ үлүү ехээр абтадаггүй hэн.

ОЛОН жэлэй туршада энэ бэрхэшээлhээ гарахын тула нилээд оролдогдоо. Гэбэшье hая болотор жэл бүхэндэ үбhэ тэжээлээр дуталдажа зободог hэмди. Үбэлэй янгинама хүйтэндэ тэжээлээр хомордоhон ниитымнай хони, мал түргэн туража, үхэл гарзада олоороо ородог hэн. Гол түлэб хабартаа, харалган хүйтэн, хагсуу үдэрнүүдтэ доторой хэжэг абаhан хониднай түрүүшын ургын үзүүр амталжа, ногоон дээрээ гарахадаашье түhагүй шэшэhээр шэшээд, бэеэ даангүй гарзатагша бэлэй. Угайдхадаа энэ үеэрэнь түл абалган эхилжэ, бүришье hаа зүдэрүү байдал тохёолдуулагша hэн. Тиигээдшье аргаа барагдахадаа зургаан жэлэй саада тээ анха түрүүшынхиеэ hолоомо хэршэжэ, талха тарянай зүйлтэй худхан эдюулжэ эхилээ бэлэйбди. Иигэжэ hолоомо хэршэжэ, талха тарянай зүйлтэй холижо, хони, малдаа үгэхын тула «Беларусь» түхэлэй тракторай хойно шагтагалаад, шэрээд ябаха «КДУ-2» түхэлэй hолоомо хэршэхэ түхеэрэлгэ тусхай шарга дээрэ тодхожо hуулгаа hэмди. Абаhаар хонишод hолоомоёо хэршэжэ гурил болгоод, талха тариантай холижо, хонидтоо үгэхээ ехэтэ зүрхэ алдаха, үлүү хүдэлмэри гэжэ тоологшо hэн.

Тиигэншьегүй яаха бэлэй. Отара бүхэндэ тэрэ үедэ хүсэд хүрэмөөр хобоо, хоботошье үгы байгаа hэм шуу. Үнөөхи гурил болгогдожо, талха тарянай зүйлтэй холигдоhон тэжээлээ hалхинда хиидхүүлэн hалгаха баhа дурагүй байгдаа. Хэды тиимэшье hаань, эхиндээ хорёогоо сэбэрлэжэ, хоргооhо аргалыень хамаад, газарта адхажа эдюулдэг байhанаа, удаань хоёр hургаар хоболон табижа, уhа адхажа хүргөөд, ёhотойл мүльhэн хобото, хобоо хээ hэн. Түрүүшын үдэрhөө эхилжэ талха тарянай зүйлтэй холигдоhон хэршэмэл hолоомоной хони малда яhала эдисэтэй байhыень hайн ойлгожо, абаhан хонишод, малшаднай энэ шэнэ аргаар бэлдэгдэhэн тэжээлhээ арсахаяа болиhон юм. Тиигэжэл тэрэ гэhэнhээ хойшо hолоомоёо тэрэл хэбээрнь үбhэнтэй холижо малдаа эдюулхээ болижо захалаа бэлэй. 1966 оной намарhаа эхилжэ бригада бүхэндэ даалгагдаhан тиимэ түхеэрэлгэтэй «Беларусь» түхэлэй тракторнуудай отарануудта ээлжээлэн эльгээгдэжэ, хашаа соохи hолоомыень хэршэжэ, гурил болгон татадаг болоhон байна. Иигэжэ одоошье hолоомыень хэршэжэ, гурил болгон татажа, талха тарянай зүйлтэй холижо эдюулхэ арга түлэг нэбтэрүүлхэ үеэрнай зарим хонишод бүдүүн эшэ залаатай гү, али хура бороодо орожо норошоhон, буритажа харлашаhан үбhөө, зелёнкоёо хэршүүлжэ, гурил болгуулдаг боложо захалаа. Юуб гэхэдэ, хонидто муухай, шанараар муу үбhэ, зеленко үгэхэдэ набша намааень түүбэрилэн эдеэд лэ, үлдэгшыень гэшхэжэ, хоргооhонтойгоо худхашадаг байгаа. Тиигэжэ тэжээлэйнь ехэнхи хубиинь хаягдажа захалхада хонишод өөhэдөө зелёнко, үбhөө хэршүүлжэ, гурил болгохые оролдоо бшуу. Удаань бүхы тэжээлээ хэршэжэ, гурил болгон татажа эдюулхэдэнь hолоомо, үбhэ, зеленконьшье горитойхоноор алмагдажа, хонидынь бутархайшье тэжээл үлөөнгүй эдидэг болоо юм. Энээхэн жэшээ дээрэhээ юу тайлбарилалтайб гэхэдэ, үбhэ, hолоомо, зеленко бутаргажа, гурил болгон тээрмэдэжэ, талха тарянай зүйлтэй, дабhа, мелтэй холижо эдюулхэдэ, нэгэдэхеэр, тэжээл багаар гаргашалагдажа, малда аргагүй эдисэтэй боложо үгэhыень элитээр гэршэлнэ гээшэ. Мүнөө совхозой алишье отарада ошоходо хоргооhонтой гэшхэгдэжэ хаягдаха hолоомон хонидой эдеэлдэг хашаа соо үзэгдэхээ болёо. Тэрэ гэhэнhээ хойшо бидэ гансашье hолоомо бэшэ, мүн үбhэ, зеленкыень бүхыдэнь хэршэжэ, гурил болгонобди.

ЖЭЛЭЙ ошохо тума үнөөхи түхеэрэлгээ улам нарижуулжа, бүтээсэ ехэтэй болгохын тула механизатор, механигууднай горитойхон хүдэлмэри хэhэн байна. Нэн түрүүлэн гаргаша багатайгаар тэжээл хэршэжэ, гурил болгохо гушаа нилээд оролдоо. Тиигээд лэ hүүлэй hүүлдэ, хоёр жэлэй саада тээ республикын Хүдөө ажахын министерствын зууршалгаар дүй дүршэл халан абахаяа Хакасска АССР-эй колхоз, совхозуудта айлшалан ошоо бэлэйб. Тэндэ үбhэ, hолоомо, зелёнкоёо хэршэжэ, гурил болгон тээрмэдэжэ, хони, малдаа үгэдэг болоhоор үнинэй байhан байба. Зүгөөр Хакасай ажахынууд бидэндэл адли тракторай хойно шэрээд ябахаар тусхай шарга дээрэ түхеэрhэн бэшэ, харин отделени бүхэндэ тарянайнь тоог дээрэ hолоомо, үбhэ, зелёнко хэршэжэ гурил болгохо тусгаар оньhожоруулагдамал агрегат зохёожо hуулганхай байгаа hэн. Эндэ hолоомоёо түрүүлэн хэршэжэ гурил болгоод, автомашинада ашажа, тарянай гурил татажа гаргадаг «КДУ-2» түхеэрэлгэдэ абаашажа, ороohоной бункер соо буулгана. Тэндэhээ үнөөхи hолоомониинь ороohо тарянай зүйлтэй, мүн дабhа, мелтэй холисолдоод, тусгаар ехэ хайрсаг (бункер) соо эюулэгдэдэг байба. Хараха янзада нэгэ газарта томодхогдоhон, оньhожоруулагдамал энэ агрегадайнь бүтээсэ нилээд ехэ шэнгеэр үзэгдөө hэн. Зүгөөр эндэ автомашинынгаа жолоошонтой хамта табан хүдэлмэришэд ажаллана. [illegible] тодхогдоhон агрегадыень ажахынгаа түхеэрэлгэтэй жэшээд үзэхэдэ, яhала ашагтай шэнгеэр үзэгдөө hэн. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, хэрбээ «КДУ-2» түхеэрэлгынгээ эбдэршоо hаа, тэрэ холын отараhаа МТМ-гэй гаражда асаржа заhабарилха бэшэ, харин байра дээрэнь эбдэрhыень hэльбээд хүдэлгэхэдэ таатай шэнги байгаа бэлэй. Хоёрдохёор, гурил болгогдон татагдаhан hолоомоёо тусхай хайрсаг соо хэжэ, талха тарянайнь зүйл гараараа холижо худхахагүй, харин оньhон аргаар бэлдээд гаргахада таатайшье, хонишодто аргагүй хүнгэн боложо үгэхөөр байгаа. Тиихэдэ ниитын хони малда үгтэhэн таряа талханай зүйл үмсын «харгыгаар» гоожохогүй, сэхэ тоог дээрэhээ гурил болгогдоhон hолоомонтойгоо холигдохо байна бшуу.

Хакас нютагаар айлшалжа ерэhээр хараhан үзэhэнөө ажахыдаа нэбтэрүүлжэ, тусхай оньhожоруулагдамал агрегат зохёожо бариха бодол түрөө бэлэй. Тиихэдээ Хакасай ажахынуудайхидал адляар бэшэ, харин бага зэргэ хубилган гэхэ гү, али гурил болгогдоhон hолоомо, үбhэ, зелёнкоёо автомашинада ашажа абаашахагүйгөөр ороohо таряатайнь нэгэн доро тээрмэдэжэ, оньhон аргаар холёод, тусхай бункер соо суглуулхаар тодхохые шиидээ hэмди.

Тиигэжэ совхозойнгоо түб hууринай дэргэдэхи тарянай тоогой хашаа соо эдэ бүхы түхеэрэлгээ тодхожо hуулгаа hэмди. Абаhаар ажахыдаа бии байhан hолоомо, үбhэ, зелёнко хэршэжэ гурил болгохо бүхы түхеэрэлгэнүүдээ суглуулжа, заhабарилаа бэлэйбди. Тиигээд лэ элдэб эбдэрhэн, хэрэглэмжэhээ гаргагдаhан комбайнуудай зарим детальнуудшье суглуулагдаа.

Нэн түрүүлэн брезент лентэтэй тусхай гол дээрэ hолжордог «ЛТ-5» түхэлэй транспортёроо hолоомо, үбhэ, зелёнко хэршэдэг «ИГК-30» түхэлэй түхеэрэлгэдэ няалдуулан тодхоод, удаань хэршэгдэhэн тэжээл үйрүүлэн гурил болгохо «КДУ-2» машинаяа бүдүүн түмэр хоолойгоор холбожо hуулгаабди. Тиигэжэ брезент лентэтэй транспортероор дамжуулагдаhан hолоомон «ИГК-30» түхэлэй түхеэрэлгээр 5-6 сантиметр утатайгаар хэршэгдээд, тэндэhээ hөөлжүү транспортероор түмэр бүдүүн хоолой соогуур сэхэ «КДУ-2» түхэлэй машинада орожо, тэндэhээ гурил болгогдон гаража, үйрүүлэгдэhэн мел, дабhатай холисолдон, бункер дээрэ тодхогдоhон циклон руу тусгаар түмэр хоолойгоор үлеэлгэн ороно. Харин талха тарянайнгаа зүйлые hолоомо хэршэжэ гурил болгон гаргадаг түхеэрэлгын хажуудахана hуулгагдаhан томо бункер соо автомашинаар асаржа буулгахадань, тэрэнь баhал hөөлжүү транспортероор ороohо гурил болгон татадаг «ДКУ-1» түхэлэй тээрмэдэ дамжуулагдан орожо, тэндэhээ түмэр соргоор тусхай мотоороор үлеэгдэhэн агаараар туугдан, тэжээл суглуулха бункер дээрэхи циклон руу эюулэгдэжэ, hолоомонтойгоо хамта худхаралдан, томо бункер соо суглуулагдана. Тэндэhээ бэлэн болгогдоhон тэжээлынь автомашинын кузов руу эюулэгдэжэ, хонидой отарануудта абаашагдадаг байна. Нёдондо бункер соо суглуулhан бэлэн гурилаа хамардаг hөөлжүү транспортероор автомашинада ашадаг байhанаа, мүнөө бага зэргэ хубилгаабди. Тиихэдээ бэлдэгдэhэн тэжээл суглуулха бункераа доошонь хушуурулан хээд, автомашинын ядамаггүй багтажа орохоор үндэртэ тодхожо, оёортонь тусхай нүхэ гаргажа, оньhон аргаар нээгдэхэ үүдэ дархалаабди. Иигэжэ хамаран ашаха hөөлжүү транспортероо абаhан байнабди. Ушарынь хадаа иимэ транспортероор ашахада hалхитай үдэрнүүдтэ бэлдэгдэhэн гурилнай ехээр хиидэжэ, тунашадаг байгаа. Харин мүнөө бэлдэгдэhэн тэжээлээ автомашинада ашахадаа hалхинда үлеэлгэжэ хиидхүүлхэеэ болёобди.

Түрүүлэн гурил болгогдоhон тэжээлээ уhанда зуурража, хони, малдаа эдюулэгшэ hэмди. Зүгөөр үбэлэй хүйтэндэ иигэжэ бэлдэгдэhэн тэжээл газаа хоботодоо хүрэжэ барилдашадаг, хашаа хорёо соохи хобоогой захаархи елэн халтируухай болошодог байгаа юм. Хоёрдохёор, шахамал малда иигэжэ буйлуулан үгэхэдэ байра соонь шиигтэй, нойтон байхаhаа гадна, уhа халааха, буйлуулан бэлдэхэ хүнүүд хэрэгтэй болоршо hэн. Гадна үбэлэй үедэ уhа, түлеэниинньшье дуталдажа, нилээд шахардуу байдал тохёолдуулхаяа ядагшагүй бэлэй. Тиигээд лэ 1967 онhоо эхилжэ хонидтоо гурил болгогдоhон тэжээлыень тэрэл хэбээрнь, хуурайгаар үгэдэг болоо hэмди. Энэмнай уhанда зууража, буйлуулжа үгэхэhөө алишье талаараа ашагтай, гаргаша багатай байгаа бэлэй. Харин шахамал үхэрнүүдтэ 1969 онhоо эхилжэ тэжээлыень хуурайгаар үгэжэ захалаабди. Тиигэhэмнай үхэрнүүдэй шэгнүүр уhантай худхажа, үуралда буйлуулан эhээжэ эдюулдэгhээ доошолоогүй, адли шахуу байгаа гэхэ гү, али тус бүреэ сүүдхын дунда зэргээр 800—900 граммаар шэгнүүрээ нэмээдэг байгаа hэн.

Мүнөө үедэ үүсэлэгдэхээр шахагдажа байhан үхэрнүүдтэ сүүдхын тус бүридэнь 4 килограмм hолоомо, 2 килограмм үбhэ, 10 килограмм силос, 3 килограмм талха тарянай зүйл, 25 грамм дабhан үгтэнэ гэхэ гү, али бүхыдөө 6, 66—7, 80 тэжээлэй единица гаргашалагдана. Эдэ бүхы тэжээлынь оньhожоруулагдамал комплексно агрегадта хэршэгдэжэ, талха тарянай зүйлтэй холигдоод, хуурайгаар эдюулэгдэдэг. Шахамал малда үгтэхэ тэжээлыень гурил болоторнь тээрмэдэнгүй үбhэ, hолоомо, зелёнкынь эшэ залаае 3—4 сантиметр утатайгаар хэршэдэг байнабди. Богонёор хэлэхэдэ, манай зохёожо хабсаргаhан оньhожоруулагдамал комплексно энэ агрегат малай тэжээл хоёр янзаар тээрмэдэжэ гаргадаг юм.

Харин хонидто үбhэ, hолоомо, зеленкыень гурил болгон тээрмэдэдэг байнабди. Юуб гэхэдэ, тэжээлэйнь эшэ, залаае 3—4 сантиметр утатайгаар хэршэжэ үгэхэдэ үбhэ, зеленкынь залаае, талха тарянайнь зүйлые түүбэрилэн эдеэд, hолоомыень үлөөжэрхидэг байха юм. Тиимэhээ бүри жэжээр, гурил болгон тээрмэдэжэ үгэхэдэ hолоомонhоонь амяарлан илгажа шаданагүй гээшэ.

Байгша ондо ниитымнай адууhа малда үбhэ тэжээл багаар абтажа, хони, малдамнай үбhэ, зелёнко нёдондонойхиhоо багаар хүртөө. Мүнөө эхэ хонин бүридэ сүүдхын 200 грамм үбhэн 2 килограмм зелёнко, 200 грамм талха тарянай зүйл, 500 грамм hолоомон, 200 грамм силос эдюулэгдэнэ. Эдэ бүхы тэжээлыень баhал гурил болгон тээрмэдээд үгэдэг байнабди.

Мүнөө үедэ совхоздоо тэжээл хэршэжэ гурил болгохо иимэ комплексно хоёр агрегат хабсаргажа hуулгаабди. Нэгэ агрегадынь ажахынгаа нэгэдэхи отделениин отара, гүүртэнүүдые хангаха юм. Харин нүгөөдэ агрегаднай бусад бригаданuудта тэжээлыень гурил болгон татажа гаргаха байна. Тиихэдэ «Беларусь» түхэлэй тракторай хойно шагтагалан шэрээд ябахаар тусхай шарга дээрэ тодхогдоhон түхеэрэлгэмнай тон холуур hууринжаhан отарануудта ошожо, үбhэ, hолоомо, зеленкыень хэршэжэ, гурил болгожо үгэдэг зандаа юм. Мүнөө энэ түхеэрэлгэдэ үнинэй тракторист Александр Иосифович Бальчиков Василий Иннокентьевич Тугариновтай хамта ажаллана. Харин нэгэдэхи отделенидэ тодхогдоhон комплексно агрегадтамнай үнинэй механизатораар ажаллаhан дүй дүршэлтэй механик Геннадий Грудинин пенсидэ гараhан үбгэжөөл Виктор Кузьмич Усов хоёр хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ ороohо тарьяань асаржа үгөөд, бэлэн болгогдоhон тэжээлыень отарануудта абаашадаг автомашинын жолоошон Николай Самсонович Грыдин мүн эндэ ажаллана.

Үйрүүлэгдэhэн тэжээл бэлдэжэ гаргахадаа, хэрбээ хонидто hаань, нэгэ центнер hолоомондо 20 килограмм үбhэ, 20 килограмм талха тарянай зүйл, мел, дабhа тээрмэдэжэ, холилсодог байнабди. Харин үхэрнүүдтэ хэршэхэдээ баhал үдэрэйнь рационие хараадаа абан, тээрмэдэжэ татагдадаг юм. Агрегадта гурил болгогдохо тэжээлыень хонидой отарануудhаа зөөжэ асарагдадаг. Тиихэдэ hолоомо зелёнко хоёрыень сэхэ поли дээрэhээ асаруулдаг байнабди. Таряа талханайнь зүйл зоотехнигэй үгэпэн рационой ёhоор тарянай тоог дээрэhээ абтадаг.

hолоомо, үбhэ, зеленко гурил болгон татажа, талха тарянай зүйлтэй холижо эдюулхэдээ гол түлэб hолоомыень ехээр үгэдэг байнабди. Мүнөө бэлдэгдэhэн тэжээлэймнай 80 процентнь hолоомон гээшэ. Тиимэhээ диилэнхидээ hолоомоной ашаар лэ үбhэ, зеленкоёо алмажа, багаар гаргашалхые оролдогдоно.

Энэ зохёогдожо тодхогдоhон комплексно агрегат часай туршада нэгэ тонно тэжээл тээрмэдэжэ гаргана. Хэрбээ энэ оньhон түхеэрэлгые экономическа талаарнь абажа хараха болоо hаа, абтаhан центнер мяханай, hүнэй өөрынь үнэ сэн үшөөл доошолоодүй байна. Юуб гэхэдэ, hүүлэй жэлнүүдтэ иимэ тэжээл бэлдэжэ гаргахын тула элдэб янзын машина, техникэ олон газарта, хүдэлгэгдэжэ, нилээд гаргашатай байгаа. Харин мүнөө энэ агрегадаа комплексно аргаар оньhожоруулжа, улам нарижуулан хубилгаhамнай гаргашань нилээд хорожо байнхай. Хойшодоошье тэжээл хэршэжэ, гурил болгон татажа гаргалгада гаргашалагдаhан гаргаша улам доошолжо, абтаhан продукциимнай өөрынь үнэ сэн горитойхоноор хямдархаар багсаагдана. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, иигэжэ тодхогдоhон оньhожоруулагдамал комплексно агрегат үбhэ тэжээлэй хомор сагта горитойхон алмалта хэжэ үгэхэhөө гадна ниитын хони, малай ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлдэг байна гээшэ. Энэ агрегадай ашаар манай совхоз hүүлэй жэлнүүдтэ үбhэ тэжээлээр хомордоходоо, хүршэ ажахынуудhаа худалдажа абахаар гүйхаяа болинхой.

СААШАДАА манай ажахы үбhэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ, үбэлжэлгээ эмхитэй hайнаар үнгэргэжэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолдо харюу болгон абаhан социалис уялгаяа сүм дүүргэжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые улам элбэгээр абахын тула газарай үрэжэл hайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхаар түсэблэнхэй. Тиигэжэ ерэхэ жэлhээ hайжаруулагдаhан бэлшээри байгуулагдажа, сабшалангай газар бүхыдэнь уhалха уhалууриин hубаг ханаабууд шэнээр татагдаха, хаалта боолтонууд баригдаха байна. Гадна байгша оной хабарhаа эхилжэ хүбхэнтэhэн сабшалангаа шүдэтэй катогоор хүрьhыень соолоожо, хяаг ногооной үрэhэ тариhан байнабди. Саашадаашье сабшалангайнгаа ногооё улам үдхэрүүлжэ, шэмэтэй ногоо бүри ехээр ургуулхын тула хяаг, хүсы болон буурсагта ногооной үрэhэ ехээр тарижа, агромелиоративна хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулхаар хараалагданхай. Энээнэй хажуугаар тарянай ургаса дээшэлүүлхын тула минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулжа, газарай хүрьhэнэй hалхинда үлеэлгэжэ нуралгатай эрид тэмсэхэ холын хараатай олон жэлэй түсэб табигдаа. Эдэ бүхы зорилгонуудай гүйсэд бэелүүлэгдээд байхада, үбhэ тэжээл, ороohо тарянай ургаса элбэгээр хуряагдажа, ниитымнай хони малай ашаг шэмэ хараа байса дээшэлхэ жэшээтэй. Тиимэhээ мүнөө совхозой малшад, таряашад урдаа хараалhан зорилгоёо ойрын жэлнүүдтэ дүүргэжэ, табан жэлэйнгээ түсэбые сүм бэелүүлхын тула эдэ үдэрнүүдтэ улам эршэмтэйгээр бүхы хүсөө элсүүлэн ажаллажа байнхай.

Энэ хуудаhа манай тусхай корреспондент Вл. ЖИГЖИТОВ найруулан бэшэбэ.

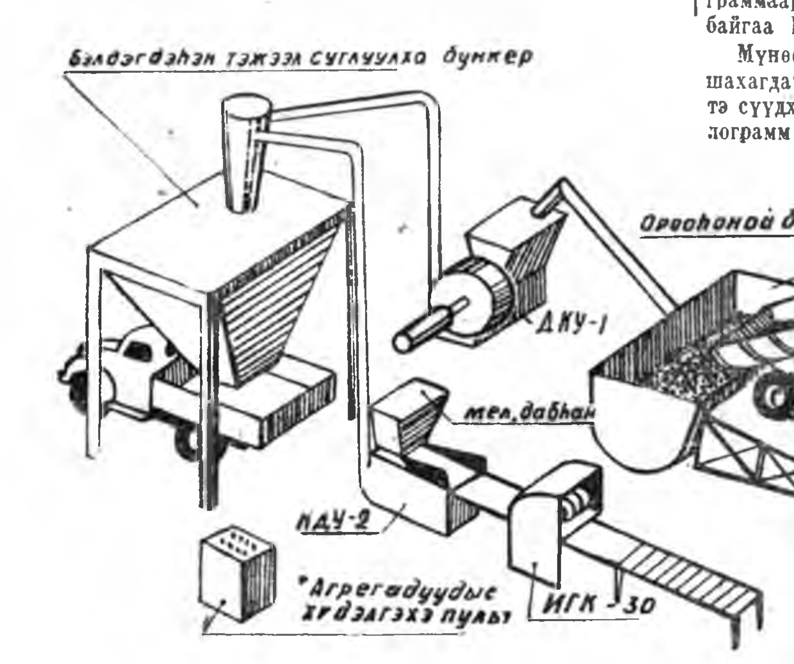

«Мал ажалые хүгжөөхэ үндэhэ hуури болгошо малай тэжээлые колхоз ба совхозууд элбэгжүүлхэ ёhотой. Сабшалан, бэлшээри hайжаруулха ба хүсэд дүүрэнээр ашаглаха, үбhэ тэжээл, үбhэнэй гурил ба сенаж, силос ба шэмэтэ бусад тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэхэ, тэжээлэй ургамалай ургасыень дээшэлүүлхэ гээшэ шухала зорилго байhан зандаа».

(КПСС-эй XXIV съездэдэ партиин ЦК-гай тоосоото элидхэлhээ).

...ийн совхоздо үбhэ, зеленко, hо- хэршэжэ, гурил болгодог тусхай адhаа гадна «Беларусь» түхэлэй орай хойно шагтагалжа шэрээд ар тусхай шарга дээрэ тодхогдо- «КДУ-2» түхеэрэлгэ бии юм. Энэ рэлгээр холын отарануудай үбhэ, ко, hолоомыень хэршэжэ гурил болгодог байна. Мүнөө энэ түхеэрэлгыень үнинэй механизатор Александр Иосифович Бальчиков Василий Иннокентьевич Тугаринов хоёр хүдэлгэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Бальчиков ажалдаа.

Социалис оронуудаар

Болгариин оёдолшодой амжалта

СОФИ. (ТАСС). Һүүлэй хоёрёод жэлэй турша соо Болгариин оёдолой промышленностиин бүтээн гаргаһан зүйлнүүдые харин гүрэнүүдтэ худалдалга хоёр дахин нэмээ. «Болгария», «Витоша», «Дружба», «Вида» гэхэ мэтэ олохон предприятинуудай тамгатай эхэнэрнүүдэй плати, эрэшүүлэй костюм, пумаажан ба нооһон утаһаар нэхэһэн хубсаһа хунар дэлхэйн гуша гаран оронуудта эльгээгдэдэг болонхой.

Оёдолой предприятинуудай шэнэлэгдэн һэльбэгдэһэнэй ашаар Болгариин оёдолшод эбхэлээ гарадаггүй синтетическэ нимгэн бүдөөр хубсаһа оёдог болоо. СССР, Франци, Канада, Чехословаки, Латиин Америкэ ба Азиин оронуудта НРБ-һээ эрэшүүлэй үмдэхэ хахад миллион шахуу костюмууд, 10 миллион платинууд ба бэшэшье зүйлнүүд жэл бүри эльгээгдэнэ.

Советскэ Союз Болгари хоёр энэ талаар ехэ холбоо барисаатай юм. Болгариһаа СССР-тэ жэл бүри 15 миллион үлүүтэй хубсаһан эльгээгдэнэ.

Радио-телефонуудай шэнэ завод

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин Шалготарьян хотодо Будапештын радиотехническэ заводой филиал болохо радиотелефонуудые бүтээдэг шэнэ завод ашаглалгада оробо. Энэ предприятиин гаргаһан продукциин ехэнхинь Советскэ Союзда, бусад социалис оронуудта худалдагдаха юм.

Венгриин хэлхеэ холбооной техникэ дэлхэйн олохон оронуудта, тэрэ тоодо Советскэ Союзда һайшаагдадаг. СССР-эй элдэб олон хизаарта Венгриин хүдэлмэришэдэй гараар бүтээгдэһэн автомат телефоной станцинууд тодхогдонхой. Тиимэ АТС-үүдые Будапештын Белоянисай нэрэмжэтэ хэлхеэ холбооной техникын завод бүтээн гаргадаг.

Москва, Ленинград, Киев болон бусад совет городуудай стадионууд дээрэ спортивна мүрысөөнэй элдэб дүнгүүдые мүн лэ ВНР-тэ бүтээгдэһэн электротабло харуулдаг. Совет олохон театрнууд, концертын залнууд Венгриин акустикын оньһон түхеэрэлгээр хангагданхай.

Корейн Арадай Демократическа республикын металлургнууд булад шудхаха талаар горитойхон амжалтануудые туйлана. Һүүлэй үедэ тэдэнэр түсэб даабаринуудаа хододоо саг болзор соонь үлүүлэн дүүргэдэг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КНДР-эй металлургическа заводуудай нэгэндэ.

ЦТАК—ТАСС-ай фото.

„СПОРТЛОТО"-до ХАБААДАЛСЫТ!

Республикымнай ниислэл хото—Улаан-Үдэдэ «Спортлото» наадан эхилбэ гэжэ энээнэй урда тээ хэблэлдэ мэдээсэгдэһэн, радиогоор дамжуулагдаһан байха. Улаан-Үдэдэ ажаһуугшад байгша оной октябриин 30-да, ноябриин 10-да, 20-до болоһон гурбан тиражда хабаадалсажа үрдеэ. «Спортлотогой» карточка дээрэ тоонуудыень зурахадаа алдуу гаргагшад олон дайралдана. Жэшээлхэдэ, карточкын гурбан хубида («А», «Б», «В») ондо ондоо номернуудые спортын зүйлнүүдые зуражархина.

Гадна, зургаан номер зурахынгаа орондо долоо, найман клеткэ дээгүүр зуража, дүрим эбдэнэ. Карточка дээрэ заһабари оруулһан гү, али зураһан хойноо резинээр сэбэрлэһэн баримтануудшье дайралдана. Карточкын «А» хуби наадаанда хабаадагшадай квитанци болоно үгэнэ ха юм. Гэбэшье заримашуул хайшалха гэжэ заагдаһан зурлаагай газаа тээгүүр хайшалжархина. Нигэжэ сери, номер, наадаха үдэрынь таһалжархидаг.

Нүгөөдэ заримашуулынь һулаханаар — карандашаар тэмдэг хэнэ. Дүримэй ёһоор, карандашаар тэмдэг хэжэ болохогүй бшуу. Мүн хоёр номерой хоорондо тэмдэглэдэг хүнүүдшье бии. Жэшээлхэдэ, табадахи, зургаадахи номернуудай алиндаашье хамаатай байһые ойлгохоор бэшэ зураһан байна. Наадаанай дүрим эбдэһэндэ тоологдожо, иимэ карточканууд голодоһондо гарана. Тиимэһээ карточканууд дээрэ тэмдэг хэхэдээ, хайша хэрэгээр хандажа, алдуу эндүү гаргажа болохогүй гэжэ «Спортлото» наадаха дуратайшуулда үшөө дахин һануулнабди. Карточкануудаа гээгдэжэ табиха ушаршье дайралдана. Һара бүхэнэй 8, 18, 28 болотор карточканууд тусхай хайрсагууд соо табигдаха ёһотой гэжэ үшөө дахин һануулнабди. «Спортлото» гэжэ бэшээтэй шара үнгэтэй тусхай хайрсаг худар карточкануудаа хэхэ шухала.

Иимэ алдуу гаргаһан дээрэһээ зарим хүнүүд наадаанда хабаадалсангүй үлэшэнэ. Алдуу эндүүгээ дахин дабтахагүйн тулада наадаанай дүрим наринаар сахиха хэрэгтэй. Наадаанай дүрим карточкын ара талада бэшээтэй.

Богони болзорой туршада карточка тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгарһан хүнүүд тодороо. Жэшээлхэдэ, һайн дураараа тараагшад — лесотехникумэй студент Виталий Баяндаев, ТЭЦ-эй хүдэлмэришэн Сергей Афанасьёв, пенсионерка Надежда Ивановна Иванова, «союзпечатиин» киоскернүүд Екатерина Алсыкова, Александра Батаева, Надежда Одёкова, Валентина Мордовская, Людмила Талалаева болон бусад — энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Шүүбэри ба тэрэнэй хэмжээн тухай хэдэн үгэ хэлэмээр. Гурбан тиражай наадагдахада Улаан-Үдэдэ «Спортлотогой» 222 мянган карточка хүн зондо худалдагдаа. 4.500 шахуу карточка элдэб хэмжээнэй мүнгэ шүүгээ. Тинхэдээ 26.400 гаран түхэриг мүнгэ түлэхэ тусхай таблица нөөсэлгын кассануудта эльгээгдэһэн байна. Ехэ мүнгэ шүүһэн карточкануудшье бии. Буряадай хэлхеэ-холбооной управлениин залуу жолоошон Владимир Зорин 30-дахи тиражаар 1.456 түхэриг, «Учитель» гэжэ амаралтын байшангай столовын хүдэлмэрилэгшэ Анна Сибиданова 2.006 түхэриг шүүһэн байха юм.

Тираж бүхэнэй мүнгэнэй хэмжээн ходо хубилна гэжэ «Спортлото» наадагшад ажаглаһан байха. Жэшээлхэдэ, 30-дахи тиражда табан номер тудахадаа 1.456 түхэриг, 31-дэхи тиражда—2.006, 32-дохи тиражда 3.486 түхэриг шүүһэн байна бшуу.

Энээниие юугээр тайлбарилжа болохоб? Ээлжээтэ тиражай карточкануудые худалдалгаһаа ороһон бүхы мүнгэнэй хахадынь шүүбэриин жасада оруулагдана. Энэ мүнгэн иимээр хубааридагдана: 10 процентнь зургаа номерто тудаһан карточкын эзэдтэ, 20 процентнь — табан номерто, 30 процентнь дүрбэн номерто, бэшэ 40 процентнь гурбан номерто тудаһан карточкануудай эзэдтэ түлэгдэнэ. Гадна, иимэ ушар байжа болодог. Жэшээлхэдэ, зургаан номер тудаагүй гэлэй. Тиигэбэл нэгэдэхи бүлэгэй шүүбэриин мүнгэн дүрбэдэхи, гурбадахи бүлэгүүдтэ оруулагдадаг. Бүлэг бүхэнэй шүүбэриин мүнгэн шүүһэн хүнүүдэй хоорондо адляар хубаарилагдадаг. Тиимэһээ шүүһэн хүнүүдэй олон байха бүри шүүбэриин мүнгэнэй хэмжээн бага байдаг. Хэрбээ шүүбэриин мүнгэ хубааридаһанай һүүлээр, мүнгэнэй үлэбэл, удаадахи тиражай шүүбэриин фондодо дамжуулагдан үгтэдэг. «Спортлотоһоо» ороһон мүнгэнэй 50 процентнь шүүһэн карточкануудай эзэдтэ түлэгдэнэ, үлэгшэ 50 процент мүнгэниинь физическэ культура ба спорт хүгжөөлгэдэ, спортын түхеэрэлгэнүүдые барилгада гаргашалагдана.

Гусиноозерск, Хяагта, Закаменск хотонуудта, республикын аймагуудай түб тосхонуудта «Спортлотогой» Буряадай управлениин таһагууд 1973 ондо нээгдэхээр хараалагдана.

Д. ЦЫРЕНОВ,
«Спортлотогой» Буряадай зонын управлениин начальник.

ЧЕМПИОНУУД БЭЕЭ ЗЭҺЭНЭ

МОСКВА Мулһэн дээрэ. Спортивна хатараар дэлхэйн гурба удаа чемпионууд болоһон спортын габьяата мастернууд Людмила Пахомова Александр Горшков гэгшэд спортын шэнэ сезоной мүрысөөнүүдтэ бэеэ зэһэжэ байна. Эдэ фигуристнууд СССР-эй габьяата тренер Елена Чайковскаягай хүтэлбэри доро ороной түб хотын «Кристалл» гэжэ каток дээрэ һорилгонуудые хэнэ.

Һаяхан болоно дүүрэһэн ороной түб хотын чемпионат дээрэ Людмила Пахомова Александр Горшков хоёр «Луи Армстронгын дурасхаалда» гэһэн хатарай шэнэ композици харуулба. Энэ композицинь Пахомова Горшков хоёрой урдань гүйсэдхэдэг «Кумпарита» гэжэ хатартай хамта олон тоото харагшадай магтаал, һайшаалда хүртөө.

Фигуристнуудай хабаадахаа бэлдэжэ байһан эгээ һаяын мүрысөөн — «Москвагай коньки» байгша оной декабрь һарада үнгэргэгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Елена Чайковская (баруун гарһаа), Людмила Пахомова, Александр Горшков, гэгшэд һорилгын үедэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺОНИРХОЛТОЙГООР ҮНГЭРӨӨ

ЛВРЗ-гэй шатарта дуратайшуул парткабинет соо олоороо суглараа. Шатараар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ 60 гаран хүн хабаадалсаа. Зэд шудхалгын цехэй токарь, мүрысөөнэй главна судья Владимир Агафонов нэгэ үдэрэй туршада наадан болоно дүүрэхэ гээд соносхобо. Тиихэдэ спортын мастерта кандидат В. Агафонов 22 хүнтэй нэгэ доро наадаба. Гурбан часай туршада үсэд шанга тэмсэлэй болоһоной һүүлээр, мастерта кандидат 17,5 очко абаһан, 4,5 очко алдаһан байна. Тэрэ электро-вагоной цехэй слесарь Шишигин, кузнечнэ цехэй дархашуул Меркушев, Айдаев, локомотивна комбинадай слесарь Васильев гэгшэдтэ шүүгдэһэн, Слутиновтой тэнсэһэн байха юм.

Нэгэ үдэрэй энэ мүрысөөндэ 20 хүн хабаадалсаа. Шанга тэмсэлэй һүүлээр главна конструкторска бюрогой инженер-конструктор Бурлов нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна. Мүрысөөн ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Д. ДАРМАЕВ.

БУДАПЕШТ

Министрнүүд уулзаба

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй толгойлдог СССР-эй партийно-правительственна делегациин составта орожо, Венгриин Арадай Республикада ерэһэн СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ВНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Я. Петертэй ноябриин 28-да уулзаа.

Уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудые, тэрэ тоодо Европодохи аюулгүй байдалда, ниитэевропын зүблөө зарлаха талаар Хельсинкидэ эхилһэн олон талын зүбшэлнүүдтэ хамаатай асуудалнуудые хани халуунаар үнгэрһэн хэлсээнэй үедэ министрнүүд зүбшэһэн байна.

ПРАГА

Г. ГУСАК Л. КОРВАЛАНТАЙ УУЛЗАБА

ТАСС

КПЧ-гэй ЦК-гай уряалаар ЧССР-тэ ерээд байһан Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Л. Корвалантай КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак эндэ уулзаа.

КПЧ-гэй XIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ туйлагдаһан үрэ дүнгүүд тухай политическэ, экономическа ба соёлой байгуулалтада Чехословакиин Компартиин дүүргэхэ гол зорилгонууд тухай Г. Гусак хөөрөө.

Империалис монополинуудта ба нютагай хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхын тулада ажалшадай нэгэдэл бэхижүүлхэ талаар Чилиин арадай нэгэдэлэй правительствын ба Коммунис партиин үмэнэ табигдажа байһан зорилгонууд тухай Л. Корваланда хөөрөө.

САНТЬЯГО

Бандит ёһоной добтолго

ТАСС

Чилиин фашис үзэл баримталдаг хэтэрмэ бүлэглэлэй хүйхэрнүүд шэнэ харата муухай ябуулга хэбэ. Өөрынгөө эмхиин плакадуудые Чилиин ниислэлэй үйлсэнүүдтэ няажа ябаһан коммунис залуушуулай холбооной бүлэг гэшүүдтэ бандидууд зэбсэгтэ добтолго хээ. Чилиин комсомолшуудай нэгэн «Аупатеги» гэжэ дунда һургуулиин 18-тай һурагша Хуан Ибаньес Матус хүлөө хүндөөр шархатаа.

ДЕЛИ

ХАРИЛСАА ХОЛБООНИИНЬ ЗАҺАРНА

ТАСС

Нёдондо жэлдэ зэбсэгтэ тулалдаанай үедэ энэдхэг-пакистан хилэнүүдэй баруун секторто плендэ абтаһан Пакистанай бүхы сэрэгэй алба хэгшэдые сүлөөлхөөр бэлэн байһанаа Индиин правительство лаблаа. Энээн тухай Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Синг парламентын заседани дээрэ ноябриин 27-до мэдүүлээ. Хилын баруун секторто бүхы дээрээ Пакистанай 540 сэрэгэй алба хэгшэд плендэ абтаһан юм.

Хилын баруун секторто пакистан ба энэдхэг сэрэгэй пленэйхидые сүлөөлэлгэ Симледэхи хэлсээе бэелүүлхэ замдахи тодорхой алхам болоно үгэхэ гэжэ найдажа байһанаа Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр элирхэйлэн мэдүүлээ.

ИСЛАМАБАД. (ТАСС). Нёдондо жэлэй декабрь һарада болоһон зэбсэгтэ тулалдаануудай үедэ плендэ абтаһан бүхы энэдхэг сэрэгэй алба хэгшэдые сүлөөлхэ гэһэн шиидхэбэри Пакистанай правительство гаргаа. Энээн тухай Пакистанай президент З. А. Бхутто Лаялпур шадарай (Пенджаб провинци) лагерьта үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ. Тэндэ плендэ абтаһан 617 энэдхэг офицер ба солдат байлгагдадаг юм.

ОТТАВА

Канадын министрнүүдэй соведэй шэнэ состав

ТАСС

Канадын премьер-министр Пьер Эллиот Трюдо өөрынгөө министрнүүдэй кабинедэй шэнэ составые соносхоо. Урдын составһаа 11 министр, тэрэ тоодо гадаадын хэрэгүүдэй министр Митчелл Шарп хуушан тушаалнуудтаа үлөө. Урдын кабинедэй 10 гэшүүн шэнэ тушаалнуудые дааха болоо. Жэшээлхэдэ, Наука ба техникын талаар гүрэнэй министр байһан Алистер Гиллспи Жан-Люк Пепэнэй орондо промышленность ба худалдаа наймаанай министерствые мүнөө толгойлхо болоо. Пепэн парламентын һунгалтын шэнэ жэлэй октябриин 30-да болоходо урагшагүйдэһэн байгаа бшуу.

Правительствада найман шэнэ гэшүүд томилогдоо. Правительствада нэгэ эхэнэр — Жанна Сов ороһон байна. Тэрэ Наука ба техникын талаар гүрэнэй министр болохо юм.

БОНН

БАРУУН ГЕРМАНИИН ОЛОНИИТЫН ҺАНАМЖА

ТАСС

«Коммунизмда эсэргүүсэгшэдтэ сохилто үгэхэ» зорилготой «Үүсхэл гаргаха кружок» гэжэ нэрэтэй ниитын эмхи Баруун Германиин Баден-Вюртемберг гэжэ газар нютагта байгуулагдаба. Промышленна предприятинуудай үйлэдбэриин соведүүдэй гэшүүд, багшанар, священнигүүд болон бусадһаа энэ эмхи бүридэнэ. ФРГ-дэ коммунизмда эсэргүүсэхэ бүхы үзэгдэлнүүдтэй шууд сэхээр тэмсэхые ехээр уряалан, партинуудта, профсоюзуудта, ниитын эмхинүүдтэ тэдэнэр хандаа. «Дотоодын политикын талаар абажа үзэбэл, коммунизмда эсэргүүсэлгэ демократическа дэбжэлтэтэй тэмсэхэ зэбсэг болоно үгэнэ» гээд хандалга соонь тэмдэглэгдэнхэй.

хилын саанаһаа

телефон·телеграф·радио

ПАРИЖ

ПАТРИОДУУД СОХИЛТОНУУДАА УЛАМ ШАНГАДХАНА

ТАСС

Бороо хурын ехээр орожо байгаашье һаань, Урда Вьетнамай патриодууд дайшалхы ябуулгануудые эдэбхитэйгээр хэжэ, Сайгоной засагай сэрэгүүдтэ шангахан сохилтонуудые үгэнэ.

Куангчи город шадар шанга байлдаанууд үргэлжэлөө. Американ авиаци ба корабльнуудаар дэмжэгдэһэн США-гай далайн сэрэгэй пехото Куангчи городһоо хойшоо 8—10 километртэ патриотическа хүсэнүүдэй түхеэрһэн бухэлэлтэнүүдые эзэлэн абаха һэдэлгэ хээ. Патриодууд урдаһаань үсэд шангаар добтолжо, дайсаниие ехэ хохидолдо оруулаа.

Плейку городһоо баруун урагшаа 25—30 километрэй газарта шанга байлдаанууд хоёрдохи неделидээ үргэлжэлжэ байһаар. НВСО-гой подразделенинүүд 19-дэхи шоссе харгые таһа дүүрээд, Плейку город руу (түбэй хада гүбээтэ нютаг) добтолжо байнхай. Американ «В-52» бомбардировщигууд Тханьгидахи бухэлэгдэһэн пункт шадарай райондо ноябриин 28-да добтолходоо, патриодуудай эзэлжэ байһан газарта 300 тонно хүрэтэр бомбо хаяа.

Сайгонһоо хойгуур эдэбхитэй дайшалхы ябуулганууд үргэлжэлөө.

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай патриодуудай ехэ амжалта туйлаһан тухай АПО агентство мэдээсэнэ. Бенче провинцида ноябриин 21-дэ тэдэнэр «Гражданска самообороной» 418-дахи батальониие һамна зада сохёо. Дайсанай зуу шахуу солдат ба офицер алуулһан, шархатаһан байха юм.

ХАНОЙ. (ТАСС). Нгеан ба Куангбинь провинцинуудай хэдэ хэдэн районуудта американ «В-52» гэжэ стратегическэ бомбардировщигууд ноябриин 26-да шэнэ добтолгонуудые хэһэн байна. США-гай тактическа авиациин самоледууд хэдэн провинцинуудые бомбодоо. Тханьхоа, Нгеан провинцинуудай эрье шадарай хүн зон олонтой районуудые ноябриин 26-да американ сэрэгэй корабльнууд буудаһан байна.

КАРАКАС

ХҮНДЭ ХҮШЭР БАЙДАЛТАЙ

ТАСС

Венесуэлын хахад миллион шахуу хүдөө ажахын хүдэлмэришэд угаа хүндэ хүшэр байдалда оронхой. Тэдэнэр ажалайнгаа түлөө тон багахан салин хүлһэ абана, нютагай помещигүүдэй, мүн ажалай договорнуудые сахидаггүй американ капиталистнуудай зүгһөө шэрүүн шангаар мүлжэгдэнэ. Энээн тухай Венесуэлын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Национальна конгрессэй депутат Алонсо Охеда конгрессэй депутадуудай палатын сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Саахарай плантацинууд дээрэ нюргаяа нугалдаг саахарай заводуудай хүдэлмэришэд ба батраагууд илангаяа хүндэ хүшэр байдалтай.

Израилиин авиаци Сириин Араб республикын дайда руу дайшалхы ниидэлгэнүүдые үргэлжэлһөөр. Тэдэнэр амгалан байһан город, тосхонуудые бомбодоно. Энэ хэрзэгы ябуулгаһаа олон эхэнэрнүүд, хүгшэд, үхибүүд шархатана, алуулна. ТАСС-ай фотохроникын зураг дээрэ: алуулһан хүнүүд.

ВАШИНГТОН

Кэмп-Дэвидтэ пресс-конференци болобо

ТАСС

Кэмп-Дэвидтэхи (Мэриленд штат) өөрынгөө байрада президент Р. Никсон һунгалтын һүүлээр түрүүшынгээ пресс-конференци хэбэ. Правительственна аппарадые шэнэдхэн байгуулха тухай тэрэ гол түлэб хэлээ.

Оборонын министр М. Лэйрд тушаалһаа бууха, гэр барилгын ба городуудай хүгжэлтын министр Дж. Ромниин тушаалһаа буулгые зүбшөөгөөб гээд Р. Никсон соносхоо. Р. Никсониие дахяад һунгахын түлөө кампанида эдэбхитэйгээр хабаадаһан Н. Рокфеллер, Дж. Коннэлли правительствын составта орохо гэһэн хэблэлэй мэдээсэлнүүдые президент буруушаагаа.

ТОБШО мэдээсэлнүүд

БЕЛГРАД. (ТАСС). Словениин суглаанай (парламентын) заседани болоно, Словениин гүйсэдхэхы суглаанай (правительствын) шэнэ түрүүлэгшээр Андрей Маринц һунгагдаа. Андрей Маринц Словениин коммунистнуудай холбооной Центральна Комитедэй секретарь юм.

РИМ. (ТАСС). Италиин дунда һургуулинуудта ород хэлэ зааха асуудалнуудаар бухэнтальян зүблөөн эндэ нээгдээ. Университедүүдэй ород хэлэнэй кафедрануудые даагшад, «Италия — СССР» гэжэ бүлгэмэй нютагай отделенинүүдэй дэргэдэ хүдэлдэг ород хэлэнэй тусхай һургуулинууд болон курсануудай багшанар зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

КАИР. (ТАСС). МЕН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор «Израилиин зүгһөө хэгдэжэ магад, ямаршье добтолгые сухарюулан сохихын тулада сүлөөтэйгөөр ябуулга хэхэ арга сэрэгүүдтэ олгохо» гэжэ ФАР-ай гэшүүн-оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованида Египет, Сири болон Ливиһээ бүридэдэг Араб Республикануудай Федерациин (ФАР) Национальна суглаан һанамжалан дурадхагдаа.

ПАРИЖ. (ТАСС). Зарим муниципалитедүүдтэ һунгалтын болоходо зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй холбооной кандидат М. Ребьер Севиньяк Лез Эглиз городто (Дордонь департамент) илалта туйлаа. Дуугаа үгэлгын хоёрдохи турай дүнгөөр М. Ребьер олонхиин дуу абажа, Севиньяк Лез Эглизэй кантоной генеральна советнигээр һунгагдаа.

РИМ. (ТАСС). Нацис удамаршадай нэгэн Мартин Борман 1946 ондо Испаниин уһан доогуур ябадаг онгосодо һуужа, Аргентинэ зугадан ошоо юм. Энээн тухай Италиин түүхэшэн Д. Сусмель Флоренцидэ мэдүүлһэн байна.

Германиин нюуса албанай агент урдань байһан Хосе Антонио Ибарни гэгшэһээ, абаһан мэдээнүүдые урдаа барьяад, Сусмель иигэжэ мэдээсээ. Гурбадахи Рейхэй унаһанай һүүлээр Борман Испанида шэбээлээ, тэндэһээ нилээд ехэ хэмжээнэй мүнгэ, хэдэн хуурмаг паспорт абаад, «ханинарайнгаа» туһаламжаар уһан доогуур ябадаг онгосодо һуугаад, Латиин Америкэ ороһон байна. Борманай Урда Америкэдэ шэбээлжэ байһан тухай Отто Скорцени — лаблаа гээд итальян түүхэшэн мүн лэ мэдүүлээ.

ДАМАСК

СИРИ: ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ, ШУУД СЭХЭ ЗОРИГ

ТАСС

Голанска хаданууд. Үрэжэл ехэтэй газар нютаг. Эндэшье, тэндэшье Сириин таряашад хүдэлмэрилнэ. Манай машинануудай баруун тээшээ ябаха тудам траншейнүүдэй малтагдаһан полинууд, сеткэнүүдээр далдалагдаһан автомашинанууд, байса шулуунуудай дундуур малтагдаһан артиллерийскэ окопууд дайралдана. Саашаа фронтын лини болоно бшуу.

Оройдоол хэдэхэн үдэрэй урда тээ, ноябриин 21-дэ эндэ шанга байлдаанууд болоно байгаа. Тэрээндэ артиллери, авиаци, танкнууд хабаадаһан юм. Фронт шадарай амгалан һууһан хэдэн һуурин газарнуудые израиль сэрэгэйхидэй харата муухайгаар буудаһанай һүүлээр Сириин арми эзэрхэг түримхэйшүүлдэ харюу сохилто үгөө. Дайсан ехэ хохидолдо ороһон байна. Нютагай ажаглагшадай сэтгэһэнэй ёһоор, найма үлүүтэй часай турша соо үргэлжэлһэн энэ байлдаан 1967 онһоо хойшо фронтын сирийскэ-израильска участогто болоһон эгээн ехэ сэрэгэй тулалдаан болоно.

Артиллеристнууд буунуудайнгаа дэргэдэ һэримжэтэйгээр, зэһэнгэ бэлэнээр жагсанхайнууд.

Ноябриин 21-дэ Израиль «Фантомуудай» таһалгаряагүй бомбодоошье һаань, манай батарей дайсанай эзэлжэ байһан газарые хэдэн часай турша соо буудаа. Зенитчигүүд мүн лэ һайнаар буудаһан байна. Израиль нэгэшье бомбо манай эзэлжэ байһан газарые сэхэ тудаагүй, тиимэһээ бидэнэр нэгэшье хүнөө алдаагүйбди. Энэ хадаа зенитчигүүдэй ехэ габьяа болоно гээд лейтенант Мунзар хэлэнэ.

Манай үнэн зүб тэмсэлдэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө, Эхэ ороноо, Сириин арадай зол хубиие ба ерээдүйе хамгаалхын тула гартамнай үгэһэн гайхамшаг буу зэбсэгэй түлөө Советскэ Союзда, тэрэнэй арадта манай бүхы сэрэгшэдэй зүгһөө баясхалан хүргэхые хүсэнэб гээд лейтенант Мунзар хэлэһэн байна.

Голанска хотонуудта ноябриин 27-до намдуу түбшэн, гэбэшье иимэ ушар ехэ гэнэтээ, юм. Сиридэ эсэргүүгээр Израиль сэрэгэйхидэй улам бүри олоор хэдэг харата ябуулганууд США-гай зүгһөө дэмжэгдэдэг Тель-Авивай хэтэрмэ үһэрюу этэгээдүүдэй уршагта түсэбүүдһээ арсаха хүсэлтэй байһые гэршэлжэ үгэнэ. Гэбэшье Израилиин һанаашалга урагшагүйдэхэл. Сириин арминин зэһэнги бэлэн байлга, мэргэжэл шадабари, шууд сэхэ зориг Тель-Авивай ямаршье эзэрхэг түримхэй ябуулга шанга сохилто абаха гэһэн этигэл найдабари түрүүлнэ.

Энхир кран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА «ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

14.05 — «Дэлхэйн арадуудай творчество». 14.35 — Һүүлэй һонин. 14.45 — Һургуулиин һурагшадта «Читайгород» гэһэн дамжуулга. 15.00 — «Нэгэ бүлэ соо». «КПСС—манай олонациональна гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн». 15.55 — УЕФА-гай кубогта хүртэхын түлөө футболоор уласхоорондын уулзалга. «Арарат» (Ереван) СССР — Кайзерслаутерн (ФРГ). 16.40 — **Эбдэршэгүй хани барисаан. Марийска АССР.** 17.10 — «Я—следователь» — уран һайханай фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.35 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.00 — Сэлэнгын аймагай ажалшадай захилаар концерт дамжуулагдаха. 20.00 — Сэлэнгын аймагай үдэрнүүдэй түгэсхэлэй вечер. Буряадай оперо болон баледэй театрһаа дамжуулга. 20.40 — Хүдөөгэй час. 21.25 — «Хүгжэм» — телесуртлуулбари.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

22.30 — Э. Багрицкий. Лирикэ». 22.45 — «А ну-ка, парни».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

19.40 — Телевизор харагшадай асуудалнуудта «Правдын» политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков харюусана. 20.10 — «Лето в Визивароше» — телевизионно уран һайханай фильм. (Венгри) — 2-дохи сери. 21.00— Ажалладаг залуушуулда зорюулагдаһан концерт.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Типография управления поделам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00544. Заказ № 1391.